

KERKENBELEIDSPLAN NIJLEN

Een toekomstgerichte oriëntering
van de kerken in Nijlen, Kessel en Bevel

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

12 mei 2025



PASTORALE EENHEID
SINT-SALVATOR

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Traject	5
1.1.1	Samenstelling pastorale werkgroep:	5
1.1.2	Samenstelling burgerlijke werkgroep	6
1.1.3	Samenstelling stuurgroep	6
1.1.4	Vergaderdata stuurgroep in aanloop van het nieuwe kerkenbeleidsplan	6
2	Situering kerkgebouwen	8
3	Fiche per kerkgebouw	9
3.1	Sint-Willibrordus in Nijlen	9
3.1.1	Identificatie.....	9
3.1.2	Beschrijving.....	12
3.1.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)	18
3.1.4	Bereikbaarheid	19
3.1.5	Aanwezigheid van andere functies	20
3.1.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	20
3.2	Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen in Bevel	22
3.2.1	Identificatie.....	22
3.2.2	Beschrijving.....	24
3.2.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)	30
3.2.4	Bereikbaarheid	32
3.2.5	Aanwezigheid van andere functies	32
3.2.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	32
3.3	Sint-Paulus in Nijlen	34
3.3.1	Identificatie.....	34
3.3.2	Beschrijving.....	37
3.3.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)	43
3.3.4	Bereikbaarheid	44
3.3.5	Aanwezigheid van andere functies	44
3.3.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	44
3.4	Sint-Lambertus in Kessel.....	46
3.4.1	Identificatie.....	46
3.4.2	Beschrijving.....	49
3.4.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)	57
3.4.4	Bereikbaarheid	60
3.4.5	Aanwezigheid van andere functies	60
3.4.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	60

3.5	Onze-Lieve-Vrouw in Nijlen	62
3.5.1	Identificatie.....	62
3.5.2	Beschrijving.....	65
3.5.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)	68
3.5.4	Bereikbaarheid	70
3.5.5	Aanwezigheid van andere functies	71
3.5.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	71
3.6	Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede in Kessel	73
3.6.1	Identificatie.....	73
3.6.2	Beschrijving.....	75
3.6.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)	83
3.6.4	Bereikbaarheid	84
3.6.5	Aanwezigheid van andere functies	85
3.6.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	85
4	Naar een toekomstvisie	87
4.1	Beleidsplannen lokaal bestuur Nijlen	87
4.1.1	Beeldkwaliteitsplan (BKP)	87
4.1.2	Open Ruimte Persectief (ORP)	100
4.1.3	Complex project stationsomgeving Kessel-Statie	102
4.1.4	Nieuwe school Kessel	103
4.1.5	Herziening Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS)	107
4.2	Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie vanuit de pastorale visie binnen de pastorale eenheid Sint-Salvator.....	110
4.2.1	Bevindingen uit de eerdere kerkenbeleidsplannen	111
4.2.2	Missie en visie van de pastorale eenheid Sint-Salvator	112
4.2.3	Actueel beeld van de pastorale eenheid Sint-Salvator	112
4.2.4	Pastoraal plan voor de kerkgebouwen	113
5	Toekomstig gebruik	114
5.1	Samenvattende tabel toekomst gebruik.....	114
5.1.1	Kerkgebouwen.....	115
5.2	Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht ...	116
5.3	Gemeente neemt de regisseursrol op	117
5.3.1	Acties in functie van regierol gemeente.....	118
5.4	Financieel	119
6	Besluit.....	119
7	Bijlages	120

1 Inleiding

Het vorige kerkenbeleidsplan werd gevalideerd in 2017 en kwam tot stand via een pastorale en burgerlijke werkgroep die allebei de uitwerking van een kerkenbeleidsplan tot opdracht hadden. Nadien boog een gemengde stuurgroep zich over deze tekst die dan finaal door de bevoegde organen van beide actoren werd goedgekeurd.

Het gewijzigde decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten dat in werking treedt op 1 januari 2025, omvat onder andere het opstellen van een nieuw kerkenbeleidsplan.

Het nieuwe kerkenbeleidsplan heeft als doel een strategisch en duurzaam beheer van kerkgebouwen te waarborgen. Het identificeert de huidige en toekomstige functies van elke kerk, rekening houdend met zowel religieuze als gemeenschapsbehoeften. Bovendien koppelt het Vlaams decreet betreffende het onroerend erfgoed, van kracht sinds 1 januari 2015, de toekenning van subsidies voor restauratie en onderhoud van beschermde kerkgebouwen aan het bestaan van een goedgekeurd Kerkenbeleidsplan.

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Nijlen:

- Sint-Willibrordus, Kerkstraat 39, 2560 Nijlen
- Sint-Paulus, Broechemsesteenweg, Broechemsesteenweg 221
- Onze-Lieve-Vrouw, Bouwelsesteenweg 183, 2560 Nijlen
- Sint-Lambertus, Gasthuisstraat zn, 2560 Kessel
- Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede, Emblemsesteenweg zn, 2560 Kessel
- Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen, Bevel-Dorp 88, 2560 Bevel

1.1 Traject

Onderstaand een korte samenvatting van het traject dat werd doorlopen om tot dit kerkenbeleidsplan te komen.

1.1.1 Samenstelling pastorale werkgroep:

Naam	Functie
Michel Basseur	Pastoor en verantwoordelijke gemeenschapsopbouw
Geert Rynders	Pastoraal werker en verantwoordelijke gemeenschapsopbouw
Jörgen Verherstraeten	Verantwoordelijke liturgie en gebed
Jozef De Wilde	Verantwoordelijke verkondiging en catechese
Ludo Neujens	Verantwoordelijke diaconie en solidariteit
Luc Van Looy	Verantwoordelijke diaconie en solidariteit
Steven De Schamphelaere	Verantwoordelijke financieel en materieel beheer
Bosco Ruan	Parochievicaris

1.1.2 Samenstelling burgerlijke werkgroep

Naam	Functie
Leo Verelst	Burgemeester, gemeente Nijlen
Victor de Groof	Schepen, gemeente Nijlen
Nick Denisse	Klantenadviseur, gemeente Nijlen

1.1.3 Samenstelling stuurgroep

Naam	Functie
Leo Verelst	Burgemeester, gemeente Nijlen
Victor de Groof	Schepen, gemeente Nijlen
Nick Denisse	Klantenadviseur, gemeente Nijlen
Johan Govaerts	Vertegenwoordiger vicariaat
Michel Brasseur	Pastoor en verantwoordelijke gemeenschapsopbouw
Geert Rynders	Pastoraal werker en verantwoordelijke gemeenschapsopbouw
Steven De Schamphelaere	Verantwoordelijke financieel en materieel beheer
Jan Gielen	Plaatselijk contactpersoon parochie O.L.V. Ten Hemel Opgenomen
Luc Van Looy	Verantwoordelijke diaconie en solidariteit en plaatselijk contactpersoon parochie O.L.V. Ten Hemel Opgenomen
Danny Van den Broeck	Voorzitter Centraal Kerkbestuur
Koen Van Hirtum	Kerkraad Sint-Willibrordus en Centraal Kerkbestuur
Peter Peeters	Voorzitter Kerkfabriek Sint-Willibrordus Nijlen

1.1.4 Vergaderdata stuurgroep in aanloop van het nieuwe kerkenbeleidsplan

Datum	Vergadering
22 oktober 2024	Stuurgroepvergadering
6 maart 2025	Stuurgroepvergadering

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Nijlen, de pastorale eenheid Sint-Salvator, het centraal kerkbestuur en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

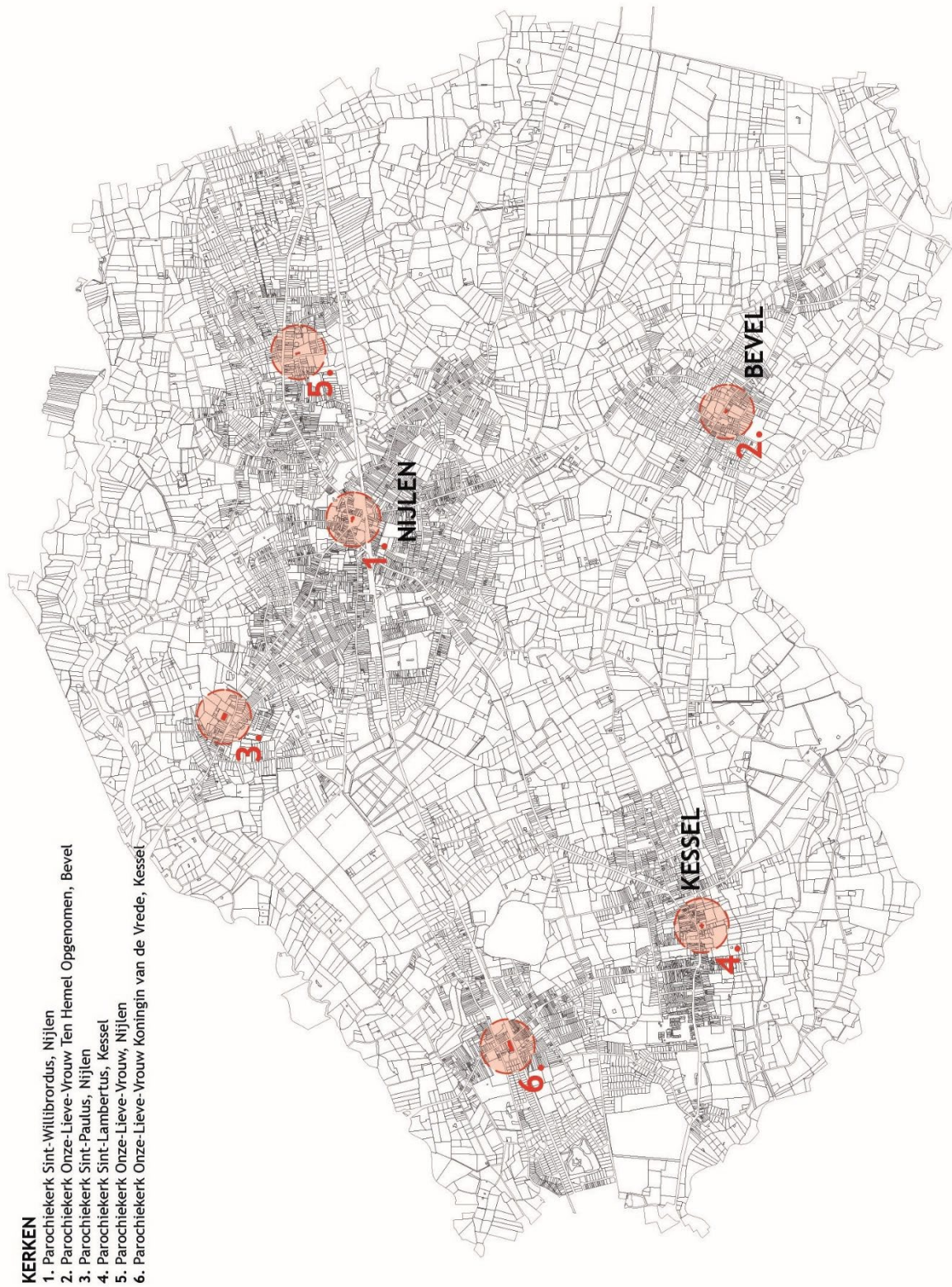
- door de bisschop van Antwerpen op 14 mei 2025;
- door de gemeenteraad van de gemeente Nijlen op 17 juni 2025.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Vervolgens worden de relevante beleidsplannen en de visie van de pastorale eenheid beschreven. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

2 Situering kerkgebouwen



3 Fiche per kerkgebouw



3.1 Sint-Willibrordus in Nijlen



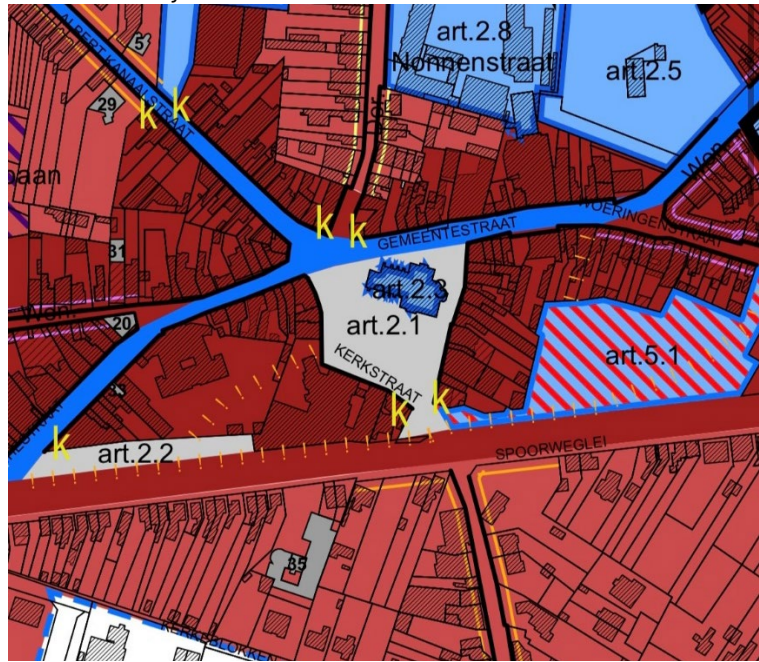
Bron: Kurt Heylen

3.1.1 Identificatie

Naam	Parochiekerk Sint-Willibrordus
Geografische ligging	Kerkstraat 39, 2560 Nijlen
Plaats in kerkelijke structuur	Bisdom: Antwerpen Vicariaat: Kempen Dekenaat: Kempen West Parochie: Sint-Willibrordus
Eigenaar	Gemeente Nijlen: Kerkstraat 4, 2560 Nijlen

<p>Kadastrale gegevens</p>	<p>1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 298/D, met een oppervlakte van 854 m² (Kerk)</p> 
<p>Bescherming(en)</p>	<p>Parochiekerk Sint-Willibrordus is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019. De toren en vier eerste traveeën zijn beschermd monument sinds 20-03-1935. De gebrandschilderde ramen zijn beschermd monument sinds 08-10-1924.</p>
<p>Planologische toestand</p>	<p>Gewestplan Mechelen 1976 - Woongebied</p> 

RUP Kern Nijlen – artikel 2.3



Historische kaarten

Ferrariskaart 1777



Popp-kaart 1842-1879



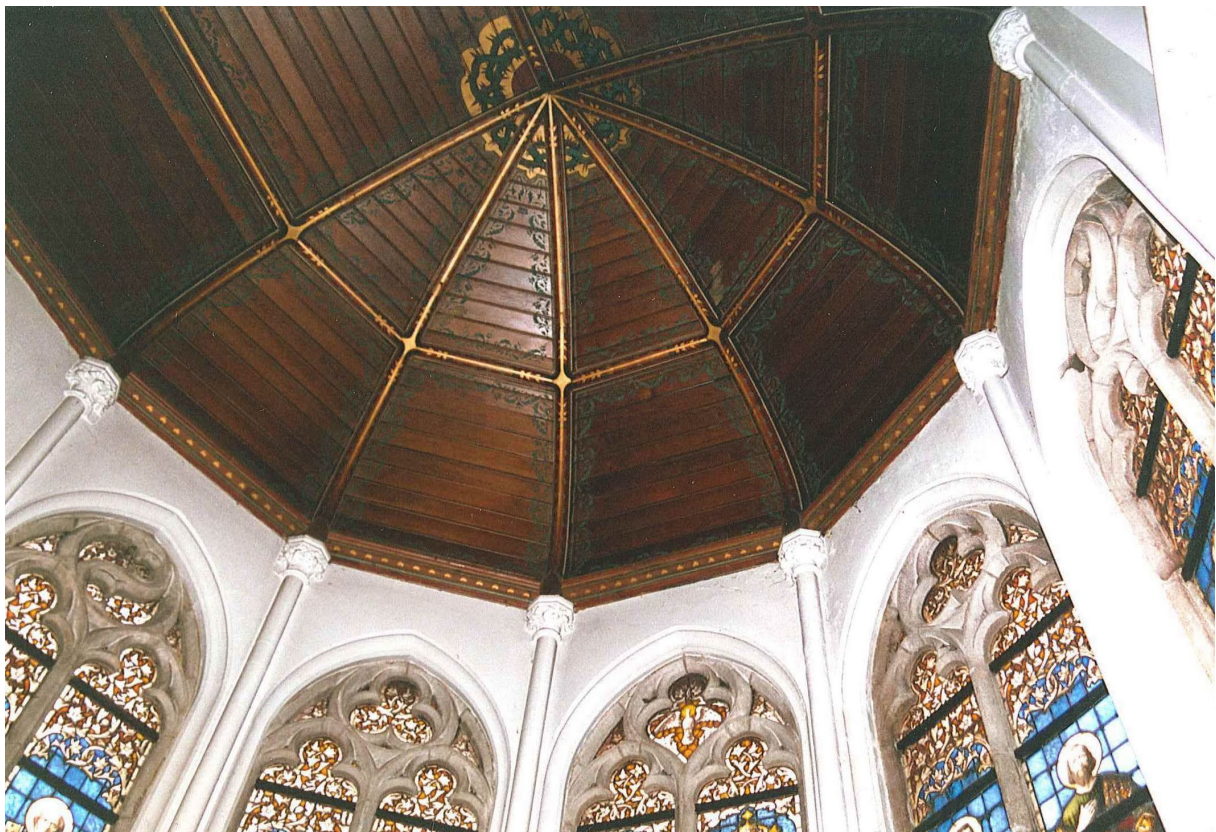
3.1.2 Beschrijving

3.1.2.1 *Cultuurhistorische waarde*

Zandstenen kruiskerk gelegen in het centrum van de gemeente, ten noorden van het gekasseide dorpsplein met 20ste-eeuwse lintbebouwing en gemeentehuis. Over de bouwgeschiedenis van deze kerk met oude oorsprong, die in de loop der tijden diverse veranderingen en reconstructies onderging, is weinig geweten. De toren en de eerste travee van het schip zouden volgens F. Donnet opklimmen tot de 15de eeuw. Sporen of elementen van de diverse 19de-eeuwse verbouwingswerken, onder meer door Ferdinand Berckmans en Joseph Schadde, verdwenen in 1908, toen bij de afbraak van de kerk, alleen de toren en de drie of vier eerste traveeën bleven bestaan; de heropbouw gebeurde in 1909-1910 naar ontwerp van Edward Careels, na de Eerste Wereld Oorlog werd de kerk in 1922 hersteld naar ontwerp van Gustaaf Careels. Na de verwoestingen van de Tweede Wereldoorlog, onder meer het opblazen van de toren in 1940, volgden restauratiewerken in 1941-1943 en naar ontwerp van Désiré Beeck en Frans De Groodt in 1960-1961.

Georiënteerde, (neo)gotische kruiskerk met deels ingebouwde westtoren van witte natuursteen onder leien zadeldak. Schip van vier traveeën, transept van één travee en vijf- en driezijdig afgesloten, ingebouwd koor en zijkoren. Markante, versneden steunberen waartussen spitsboogvensters met neogotisch maaswerk. Toren van drie geledingen onder ingesnoerde leien naaldspits; omlopende kordons en steigergaten, driekwart ronde noordelijke traptoren. Korfboogpoort onder spitsboogvenster in één doorlopende, geprofileerde omlijsting.

Bepoetst en beschilderd interieur met spitsbogen op natuurstenen zuilen met koelbladkapiteel; houten spitsongewelf.



Bron beeldenbank: <https://beeldbank.onroerendergoed.be/>

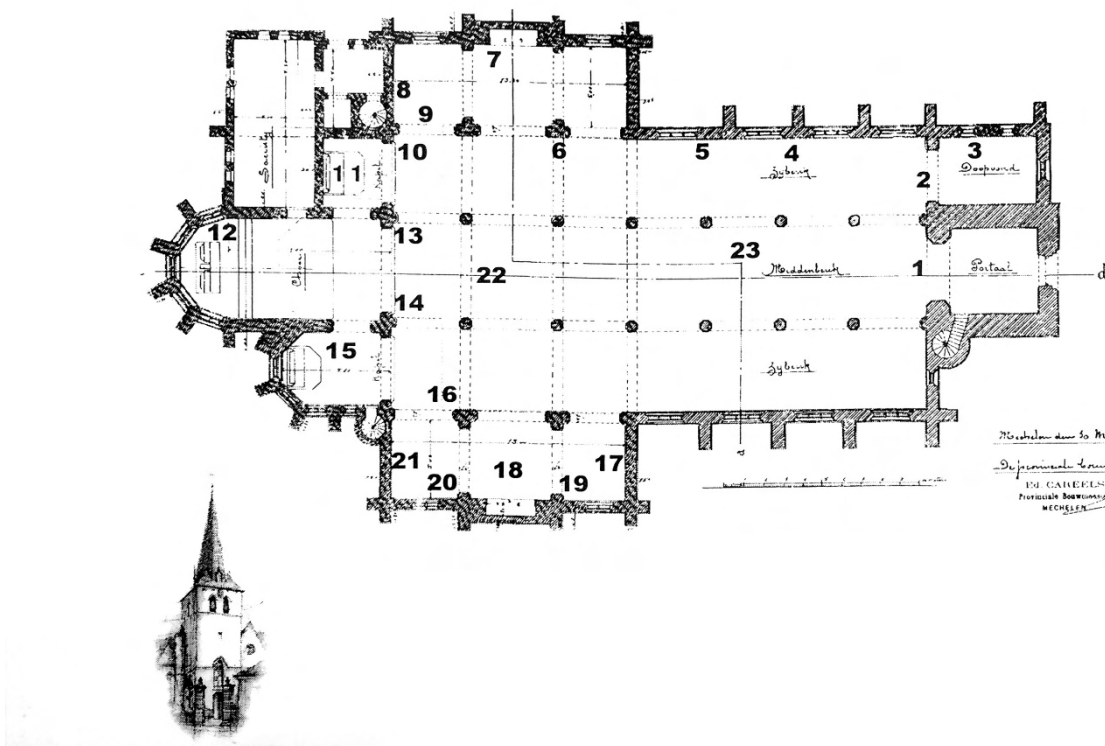
3.1.2.2 Beknopte karakterisering onroerend erfgoed

- Typologie: parochiekerken
- Stijl: neogotiek
- Datering: 15de eeuw, vóór WO I, WO II

3.1.2.3 Beschrijving van het huidige kerkgebouw – A.M. Consult 1997

De huidige Sint-Willibrorduskerk is een driebeukige kruibeuk. Het koor, met vijfzijdige absis geflankeerd door een zijkapel met driezijdige absis in het noorden en een ondiepe kapel met dienstvertrekken in het zuiden. De beuken, koor en kapellen zijn overdekt met houten spitstongewelven onder een ingewikkeld dakenplan: drie parallelle zadeldaken boven de middenbeuk en tot de zijkapellen. De westertoren is een uitspringend massief op vierkant grondplan met een traptoren onder natuurstenen kegeldak en spaarzame doorbrekingen: een inkompartij en spitsboogvormige galmgaten. Het torenmassief wordt bekroond met een ingesnoerde naaldspits. De eerste verdieping van de toren is overwelfd met een kruisribgewelf met gesculpteerde en figuratieve hoekkraagstenen.

3.1.2.4 Gebouw en architecturale mogelijkheden



Type gebouw	Hallenkerk met zuilen
Oppervlakte	+/- 657 m ²
Vrije hoogte	Hoogste vrije hoogte 10,10 meter langs binnen
Aantal zitplaatsen	368 + koor (25 à 30 plaatsen achter altaar)
Bijruimtes	Linker zijkapel

Opdeelbaarheid	De linker zijkapel (op grondplan aangeduid met nummers 17 t/m 21), is door middel van een glazen wand afsluitbaar. Deze kapel wordt gebruikt als secretariaat en vergaderzaal. De overliggende zijkapel kan eventueel op een gelijkaardige wijze worden afgesloten.
Uitbreidingsmogelijkheden	N/A
Inkrimpingsmogelijkheden	N/A (eventuele compartimentering mogelijk maar dat vergt stevige ingrepen/investering)

3.1.2.5 Voorzieningsniveau

Sanitair	1 wc naast de zijingang die toegang geeft tot de sacristie
Verwarming	Gasgestookte cv-ketel (leeftijd en keuring niet gekend)
Verlichting	TL-lampen, halogeen en led voor kroonluchters
Keukenvoorzieningen	Enkel spoelbak
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren (hoewel het audiosysteem al wat jaren heeft : streaming bvb is niet mogelijk. Maar wel Cd's en USB sticks
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Niet aanwezig
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Niet aanwezig

3.1.2.6 Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig
Regenwateropvang	Niet aanwezig, mogelijk mits ruimte en voldoende afname
Dakisolatie	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur en rekening houdend met de historische context
Groendak	Niet aanwezig
Warmtepomp	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen mits energetisch haalbaar

Warmtenet	Niet aanwezig, groot potentieel (recent naar bovengekomen in warmteonderzoek voor de kern van Nijlen)
Windenergie	Niet aanwezig
Aquathermie	Niet aanwezig

3.1.2.7 Biodiversiteit

Er zijn geen vleermuizen aanwezig. In de toren proberen kauwen, duiven en andere vogels toegang te vinden: die vliegopeningen zijn gesperd maar de vogels zitten wel op de randen.

3.1.2.8 Bouwfysische toestand

Gezien de geschiedenis van de kerk en de heropbouw van de kerk in 1922 en de latere restauratiewerken na WOII zijn er continu gebreken die zich voor doen en lopen bepaalde kosten hoog op.

De meest zichtbare schade zijn kleine lekken of condensatieplekken in de kerk. Deze ontstaan door sterke vervuiling van de dak materialen, gescheurde gootnaden, lekke afvoeren, verstopte afwateringsgoten en uitgespoeld voegwerk. De verstopte of gescheurde afvoergoten en drainagegoten dienen hersteld te worden. Bovenstaande problemen hebben vochtvlekken, afbladderende verf en loslatend pleisterwerk tot gevolg.

Er wordt door de kerkfabriek en de gemeente geïnvesteerd om de dakbedekking te herstellen daar waar nodig. Het rapport van de laatste interventie van de dakwerker geeft echter een uiterst slechte staat weer.

Bij het dak en de torens dienen loszittende stukken natuursteen preventief weggenomen en waterdicht afgeschermd te worden tot dat deze hersteld zijn.

De leibedekking is op sommige plaatsen gebroken of uitgeschoven. De overige gebreken hebben momenteel nog geen nadelige gevolgen. De dakbedekking dient regelmatig opgevolgd te worden. Bij het opgaand muurwerk is op sommige plaatsen het lood opgewaaid. Het lood dient terug geplooid te worden.

De dakstructuur en zolder zijn structureel in orde. Hier en daar werden aantastingen aangetroffen van houtboktor. Onderaan de noordwestelijke zaling is het houtwerk beschimmeld en licht ingerot. De betonnen hoofdstructuur en de houten kepers zijn in goede staat.

Een aantal vloerplaten en strijk balken vertonen lichte betonschade door roesten van de wapening.

De ijzeren ladders zijn roestig maar in orde. De loopbruggen en borstweringen zijn in relatief goede staat, maar plaatselijk ontbreken er planken of liggen ze los. De natuurstenen spiltrappen zijn in orde.

Het waardevolle buitenschrijnwerk dient door een ervaren schrijnwerker grondig hersteld te worden. De spleten en kieren dienen gedicht te worden en de verweerde en licht ingerotte delen hersteld. Ook de voeg tussen schrijn- en muurwerk moet met een compatibele mortel hersteld worden. De verstopte condensgootjes dienen vrijgemaakt te

worden. De ijzeren onderdelen aan het waardevolle buitenschrijnwerk zijn verroest en geven schade aan het buitenschrijnwerk. De ijzeren onderdelen dienen ontroest te worden. Het beschadigd hang en sluitwerk is op verscheidene plaatsen aan herstelling toe. De loden dorpels dienen vernieuwd te worden. Op sommige plaatsen zijn er beschadigde raampanelen aanwezig die vervangen moeten worden.

Het voegwerk van de bedaking van de traptorens in witte natuursteen is verspreid sterk uitgespoeld en of beschadigd. De beschadigingen hebben vochtindringing en schade aan lager gelegen delen tot gevolg. In het uitgespoelde voegwerk ontwikkeld zich plantengroei. Loszittende stukken dienen preventief verwijderd te worden.

De vervormde glas-in-loodramen dienen afdoende ondersteund te worden. De verouderde en beschadigde beschermroosters dienen verwijderd te worden.

Het torenluik dient aangepast te worden om het geheel wind- en waterdicht te maken. Verroeste ankers en aanverwante dienen ontroest, voorbehandeld en geschilderd te worden met roestwerende verf.

Plaatselijk vertoont het gevelmetselwerk scheuren, verzwakkingen, erosie, vochtschade, verwerking en/of biologische verontreiniging.

De vaste plafondafwerking, de vloerafwerking en het binnenschrijnwerk vertonen geen uitgesproken schade.

De Kerkfabriek laat momenteel (mei 2025) boringen doorvoeren tegen capillair vocht : er zullen gels geïnjecteerd worden tegen het opstijgend vocht. Na deze uitgebreide werken die alle buitenmuren zullen omvatten, dient er dringend werk gemaakt te worden van de afwatering en hierboven vermelde dakherstellingen.

Het kerkgebouw is aangesloten bij monumentenwacht. Het inspectierapport wordt in bijlage van dit plan toegevoegd.

3.1.2.9 Uitgevoerde restauratiewerken

Jaar	Uitgevoerde restauratiewerken
1922	Naoorlogherstel
1950	Heropbouw toren
1977	Glasramen
1983	Centrale verwarming

3.1.2.10 Financiële gegevens

Geplande investeringen:

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
2026	Studiekosten	€ 50 000	2026

Gewenste investeringen:

Werken aan de parochiekerk	Geraamde kost
Afwatering herstelling	Te ramen
Dakherstelling	Te ramen
Interne schilderwerken	Te ramen
Elektriciteitsmodernisering	Te ramen

Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten:

	2019	2020 ₁	2021 ₂
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	€ 124,00
Exploitatie	€ 3 828,72	€ - 49 834,24	€ - 9 762,73
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 76 645,03	€ 26 934,79	€ 64 761,13
Investeringen	€ 82 500,00	€ 192 860,94	€ 183 700,00
Cummulatief resultaat investeringen	€ 89 261,51	€ 282 122,45	€ 418 357,38

	2022	2023 ₃	2024 ₄
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	
Exploitatie	€ - 31 485,53	€ -58 014,59	
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 33 399,60	€ -24 490,99	
Investeringen	€ 840,87	€ 319 405,83	
Cummulatief resultaat investeringen	€ 419 198,05	€ 738 603,88	

, Het negatieve exploitatieresultaat van kerkfabriek St Willibrordus heeft te maken met de renovatie van de pastorie St.-Paulus voor een bedrag van € 47 465,07. Het lijkt echter aangewezen om deze uitgaven te voorzien in investeringen in plaats van exploitatie. Het positieve investeringsresultaat van kerkfabriek St Willibrordus

heeft te maken met een vervallen belegging die in 2020 terug op de rekening werd ontvangen en nog niet herbelegd voor een bedrag van € 192 860,94.

² Het positieve investeringsresultaat van kerkfabriek Sint-Willibrordus heeft te maken met de verkoop van de grond voor het fietspad Broechemsesteenweg.

³ Omwille van het grote negatieve exploitatieresultaat werd de rekening 2023 door de gemeentelijke diensten in detail nagekeken. Hieruit blijkt dat het tekort te wijten was aan de hoge kosten voor nutsvoorzieningen in de kerken (Sint-Willibrordus en Sint-Paulus) en aan een hoge kost voor onderhoud van de kerk. Als gevolg van deze vaststellingen werd een afspraak ingepland met de desbetreffende kerkfabriek om de situatie te bespreken. De hoge kosten van nutsvoorzieningen zijn te wijten aan de hoge voorschotfacturen die ontvangen werden. In 2024 werd een creditnota van meer dan € 12 500 ontvangen (over de periode 2023) en de kosten van nutsvoorzieningen voor de Sint-Paulus kerk (in 2023 ongeveer € 13 500) vallen in 2024 weg omdat er hier geen activiteiten meer doorgaan. Anderzijds bleek de hoge onderhoudskost van het gebouw te wijten aan een herstelling van het dak (goten) van ongeveer € 5 000 en een factuur van € 15 004 voor de restauratie van het orgel. Er werd besproken met de kerkfabriek dat dergelijke ingrijpende kosten zoals een restauratie van het orgel beter op investeringen geboekt wordt in plaats van exploitatie. De kosten voor restauratie van het orgel (€ 15 004) werden omgeboekt van exploitatie naar investeringen. De cijfers van 2023 betreft de herziene versie.

⁴ De cijfers van 2024 zijn nog niet volledig binnen.

Voor de periode 2025-2030 dient de meerjarenplanning nog opgemaakt te worden.

3.1.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)

Nr.	Eigendomsstructuur volgens kadaster	Kadastraal gekend
1	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 298 D
2	Autonoom Gemeentebedrijf Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen en Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 306/02/K
3	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 359 H
4	Zonnige Kempen Grote Markt 39, 2260 Westerlo	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 262 D 2
5	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 280/02A
6	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 287 A

7	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 288 A
8	Donchestichting Kempen Kerkstraat 13, 2290 Vorselaar en Onderwijsinrichtingen Van De Zusters Der Christelijke Scholen Zuid-Kempen Mgr. Donchelei 5, 2290 Vorselaar	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 290/02G 2
9	Het Gemeenschapsonderwijs Willebroekkaai 36, 1000 Brussel	1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 402 K 2



3.1.4 Bereikbaarheid

Er zijn vlak naast de kerk 82 parkeerplaatsen aanwezig met een maximum parkeertijd van 2 uur en 6 parkeerplaatsen met een maximum parkeertijd van 15 minuten. Op het August Hermansplein zijn ongeveer 200 parkeerplaatsen en kan men gratis en zonder parkeertijd parkeren.

De bushalte bevindt zich langs de gemeentestraat vlak aan de kerk. Het station van Nijlen bevindt zich op 300 meter afstand.

3.1.5 Aanwezigheid van andere functies

Functie	Afstand tot kerkgebouw
Gemeentehuis Nijlen	30 meter
Brandweer	75 meter
Politiebureau politiezone Berlaar/Nijlen	120 meter
Sint-Calasanz-Instituut (vrije basisschool en secundaire school)	170 meter
De Zevensprong, GO! (onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap)	170 meter
Githo Nijlen (gemeentelijke secundaire school)	300 meter
Pastorij	350 meter
Zwembad en sporthal	420 meter
GoeZo Kerkeblokken (gemeentelijke basisschool)	500 meter

3.1.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

3.1.6.1 Erediensten

Wekelijkse vieringen	Iedere zondag om 09.30 uur
Gemiddeld aantal personen per viering	90
Uitvaarten / Avondwakes	38
Huwelijken	2
Dopen	31
Schoolvieringen	Nee
Andere	Vieringen COV (2 maal per jaar)
Aantal zitplaatsen	368 + koor (25 à 30 plaatsen achter altaar)
Aantal vieringen maximale bezetting	6

3.1.6.2 Ander parochiaal gebruik

Repetities Koor / Muziek	27
Catechetische momenten	12
Vergaderruimte	20

Archief	Is aanwezig voor Sint Willibrordus, kapelanie Sint Paulus en Onze Lieve Vrouw kerk.
Medegebruik andere erediensten	Nee

3.1.6.3 Plaats in maatschappelijk leven

Culturele / Toeristische activiteiten	1 Concert of 1 NCOS activiteit
Ontmoetingsplaats	De kerk wordt momenteel daar niet voor gebruikt.
Vergaderruimte	De zijkapel wordt aangewend als vergaderruimte en archief voor de kerkraad en de parochiepermanentie. Ad hoc gelegenheden.
Multifunctioneel gebruik	Proclamatie 6 ^{de} jaars door Sint Calasanz
Gedeeld gebruik	Niet van toepassing

3.1.6.4 Zendapparatuur

Er is geen zendapparatuur aanwezig.

3.1.6.5 Tradities

De parochie en kerkfabriek stellen de kerk heel af en toe open zoals o.m. met de jaarmarkt op Paasmaandag of bij een speciale gelegenheid. Er kan gedacht worden om ook standaard mee de kerk open te doen voor Open Monumentendag.

3.2 Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen in Bevel



Bron: Kurt Heylen

3.2.1 Identificatie

Naam	Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen
Geografische ligging	Bevel-Dorp 88, 2560 Bevel
Plaats in kerkelijke structuur	Bisdom: Antwerpen Vicariaat: Kempen Dekenaat: Kempen West Parochie: Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen

Historische kaarten

Ferrariskaart 1777



Popp-kaart 1842-1879



3.2.2 Beschrijving

3.2.2.1 Cultuurhistorische waarde

Kerk met neoromaanse-inslag van 1950-1955 naar ontwerp van M. De Vooght en J. Van Herck gebouwd ter vervanging van en met verwijzingen naar de in 1940 verwoeste kerk met laatromaanse 13de- tot 14de-eeuwse toren, laatgotisch 16de-eeuws koor en neogotische uitbreiding naar ontwerp van J. Schadde van 1853-1856. Georiënteerde driebeukige kruiskerk met ingebouwde W.-toren van twee geledingen. Schip van twee, transept van drie en koor van één travee, vlakke sluitingen. Baksteenbouw met gebruik van natuursteen voor de plint, de kordons en de omlijstingen, leien zadeldak, markerende versneden steunberen en rondbogige muuropeningen.

Bepoeterd en beschilderd interieur met tongewelf, bakstenen gordelbogen en rondboogarcades.

3.2.2.1.1 Mobilar

Qua mobilar zijn enkele bewaarde 17de- en 18de-eeuwse heiligenbeelden aanwezig en een orgel van B. Pels (tweede en derde kwart van de 20ste eeuw).



Bron beeldenbank: <https://beeldbank.onroerendergoed.be/>

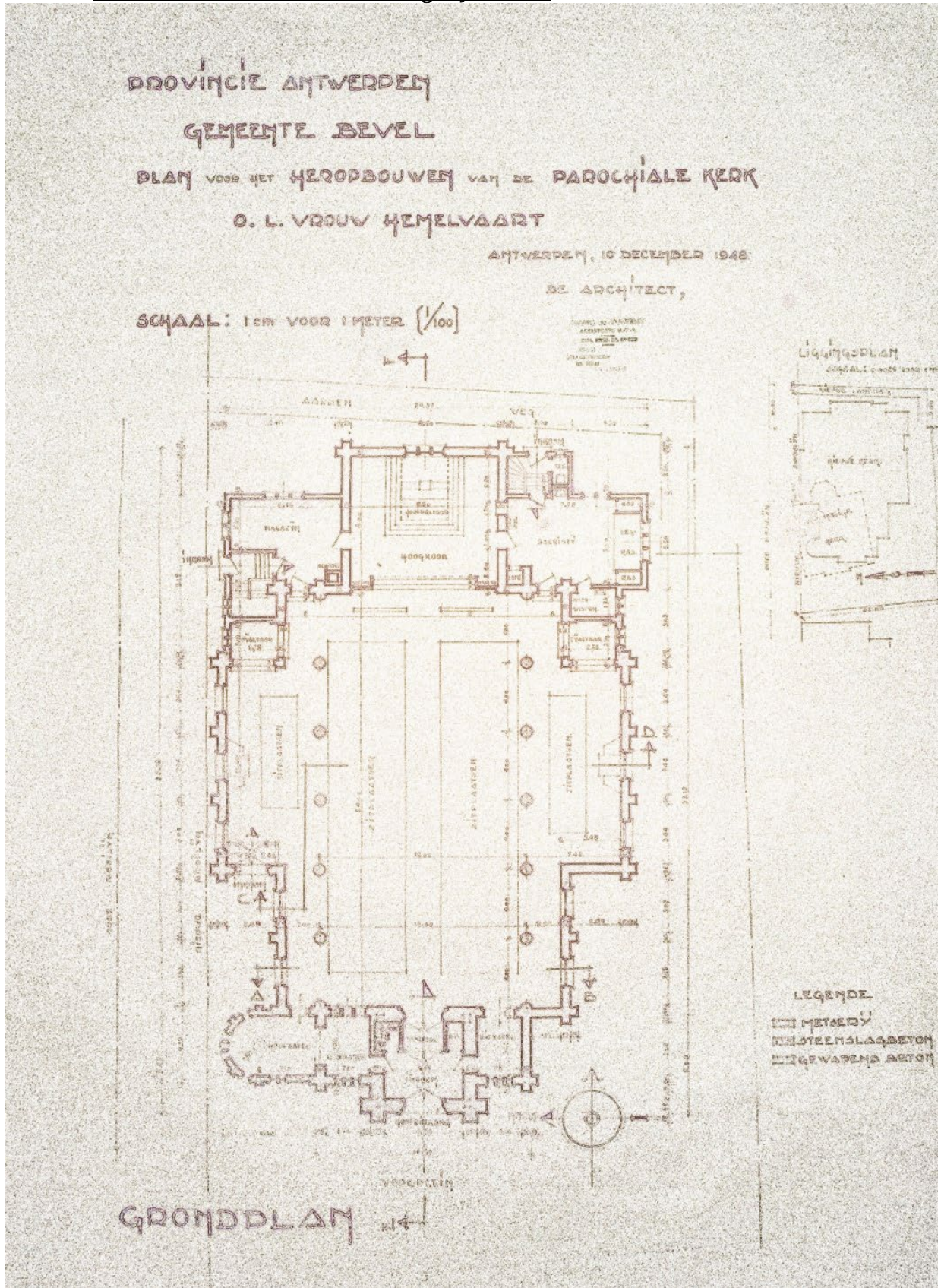
3.2.2.2 Beknopte karakterisering onroerend erfgoed

- Typologie: parochiekerken
- Stijl: gotiek, neogotiek, neoromaans
- Datering: na WO II

3.2.2.3 Beschrijving van het huidige kerkgebouw

Er werden geen specifieke aanpassingen gemaakt aan de originele architectuur.

3.2.2.4 *Gebouw en architecturale mogelijkheden*



Type gebouw	Kruiskerk
Oppervlakte	+/- 800 m ²
Vrije hoogte	14,00 m
Aantal zitplaatsen	275 + 100 bijzetstoelen
Bijruimtes	Inkomhal, bergingen, hoogzaal, klokkentoren, begroetingskapel, sacristie, vestiaire, chauffagekelder, bijlokaal en kelder
Opdeelbaarheid	N/A
Uitbreidingsmogelijkheden	N/A
Inkrimpingsmogelijkheden	N/A

3.2.2.5 Voorzieningen

Sanitair	1 wastafel in sacristie, 1 wc
Verwarming	Gasgestookte cv-ketel (ca. 2 jaar oud – gekeurd) Warme lucht
Verlichting	Momenteel gloeilampen en spaarlampen. Dossier led verlichting opgestart.
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	1 spraaksysteem en 1 muzieksysteem.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Uitgezonderd het koorgedeelte is het gebouw rolstoeltoegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Alleen jaarlijks gekeurde brandblusapparaten.
Bliksembeveiliging	Niet meer aanwezig
Gsm-operatoren	Aanwezig - Proximus, Telenet en Orange

3.2.2.6 Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur
Regenwateropvang	Niet aanwezig, mogelijk mits ruimte en voldoende afname
Dakisolatie	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur

Groendak	Niet aanwezig
Warmtepomp	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen mits energetisch haalbaar
Warmtenet	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen in een ruimere structuur en mits energetisch haalbaar
Windenergie	Niet aanwezig
Aquathermie	Niet aanwezig

3.2.2.7 Biodiversiteit

Geen vleermuizen aanwezig. Er zijn wel kauwen aanwezig. Er is een vliegopening voorzien voor een uilenkooi.

3.2.2.8 Bouwfysische toestand

Gezien de kerk dateert uit 1950 beginnen kleine gebreken zich voor te doen en beginnen bepaalde kosten op te lopen.

De gebreken bestaan voornamelijk uit kleine lekken of condensatieplekken in de kerk. Deze ontstaan door gescheurde gootnaden, lekke afvoeren, verstopte afwateringsgoten en plaatselijk uitgespoeld voegwerk. Bovenstaande problemen hebben vochtvlekken, afbladderende verf en loslatend pleisterwerk tot gevolg. De herstellingswerken worden binnenkort ingepland.

De dakbedekking is op sommige plaatsen sterk vervuild met o.a. mosvorming. Lokaal zijn ook enkele leien gebroken of uitgeschoven. De dakbedekking dient regelmatig opgevolgd te worden. Op sommige plaatsen is het lood opgewaaid. Het lood dient terug geplooid te worden. Over de dakstructuur en zolder zijn momenteel geen gegevens bekend.

Plaatselijk vertoont het gevelmetselwerk vochtschade en verwerking. Er is veel biologische verontreiniging in de vorm van groenaanslag aanwezig op het gevelmetselwerk. Het voegwerk van de toren dient nagekeken en eventueel hersteld te worden. Hiervoor zijn recent afspraken gemaakt.

De vaste plafonduafwerking, de vloerafwerking en het binnenschrijnwerk vertonen geen uitgesproken schade.

Het gebouw is recent aangesloten bij monumentenwacht. Monumentenwacht gaat het volledig gebouw inspecteren.

3.2.2.9 Uitgevoerde restauratiewerken

Jaar	Uitgevoerde restauratiewerken
N/A	N/A

Er zijn nog geen restauratiewerken gebeurd.

3.2.2.10 Financiële gegevens (optioneel)

Geplande investeringen:

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
N/A	N/A	N/A	N/A

Monumentenwacht gaat volledig gebouw bekijken. Mogelijks kunnen hieruit investeringen voortvloeien.

Gewenste investeringen :

Werken aan de parochiekerk	Geraamde kost
N/A	N/A

Monumentenwacht gaat volledig gebouw bekijken. Mogelijks kunnen hieruit investeringen voortvloeien.

Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten:

	2019	2020	2021 ₁
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	€ 124,00
Exploitatie	€ -9 731,90	€ 12 234,74	€ - 29 338,54
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 104 034,74	€ 116 393,48	€ 87 178,94
Investeringen	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Cummulatief resultaat investeringen	€ 27 987,38	€ 27 987,38	€ 27 987,38

	2022	2023 ₂	2024 ₃
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	
Exploitatie	€ 16 493,09	€ -15 573,35	
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 103 796,03	€ 88 346,68	
Investeringen	€ 0,00	€ 0,00	
Cummulatief resultaat investeringen	€ 27 987,38	€ 27 987,38	

1, Het negatieve exploitatieresultaat van kerkfabriek O.L.V. Ten Hemel Opgenomen te Bevel is te wijten aan herstellings- en onderhoudskosten van de verwarmingsinstallatie en het dak van de kerk.

2, Het exploitatieresultaat van de kerkfabriek O.L.V. Ten Hemel Opgenomen (Bevel) is in 2023 negatief omwille van de betaling van de laatste schijf van de nieuwe verwarmingsinstallatie en de verhoogde kosten voor het gas. Kosten gebouw in 2022 = € 8 806,00, kosten gebouw in 2023 = € 41 661,00.

3 De cijfers van 2024 zijn nog niet volledig binnen.

Voor de periode 2025-2030 dient de meerjarenplanning nog opgemaakt te worden.

3.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)

Nr.	Eigendomsstructuur volgens kadaster	Kadastraal gekend
1	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 48 B
2	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 47 B
3	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 50 B
4	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen Bevel-Dorp 84, 2560 Bevel	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 52 G
5	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 49 A
6	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 50 D
7	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 59/02A
8	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen en Intercommunale Gasvoorziening van Antwerpen en Omgeving	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 44 S 2
9	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 44 A 3
10	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 44 X 3
11	KEFAS Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen en KOBAs regio Heist-op-den-Berg-Lier Nooitrust, 2390 Malle	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 45 F 2
12	KEFAS Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen en	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 45 G 2

	KOBA regio Heist-op-den-Berg-Lier Nooitrust , 2390 Malle	
13	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 161 E
14	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 160 M
15	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 160 P
16	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 163 E
17	KEFAS Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen en KOBA regio Heist-op-den-Berg-Lier Nooitrust , 2390 Malle	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 46 C2
18	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen Bevel-Dorp 84, 2560 Bevel	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 46 W
19	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven	2 ^{de} afdeling Bevel, sectie B nr 46 D2



3.2.4 Bereikbaarheid

Er zijn achter de kerk 40 parkeerplaatsen aanwezig alsook fietsenstalling voor 15 fietsen. De uitleenpost bibliotheek Bevel bevindt zich op ongeveer 100 meter met daar nog mogelijkheid tot parkeren van ongeveer 14 wagens.

De bushalte bevindt zich langs Bevel-Dorp op 100 meter van de kerk.

3.2.5 Aanwezigheid van andere functies

Functie	Afstand tot kerkgebouw
Parochiecentrum	20 meter
Basketbalterrein	50 meter
Basisschool Kinderpad (vrije basisschool)	100 meter

3.2.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

3.2.6.1 Erediensten

Wekelijkse vieringen	Iedere zaterdag om 18u30
Gemiddeld aantal personen per viering	30
Uitvaarten / Avondwakes	6
Huwelijken	/
Dopen	2
Schoolvieringen	3
Andere	5 eerste communievieringen 4 vormselvieringen Jaarlijks Christus Koning viering.
Aantal zitplaatsen	275 + 100 bijzetstoelen
Aantal vieringen maximale bezetting	10

3.2.6.2 Ander parochiaal gebruik

Repetities Koor / Muziek	Sporadisch
Catechetische momenten	14
Vergaderruimte	Nee
Archief	Kerkfabriek
Medegebruik andere erediensten	Nee

3.2.6.3 Plaats in maatschappelijk leven

Culturele / Toeristische activiteiten	1 concert zangkoor
Ontmoetingsplaats	De kerk wordt momenteel daar niet voor gebruikt.
Vergaderruimte	Nee
Multifunctioneel gebruik	Nee
Gedeeld gebruik	Nee

3.2.6.4 Zendapparatuur

De toren huisvest antennes voor gsm-operatoren Telenet, Proximus en Orange.

3.2.6.5 Opmerkingen (optioneel)

Monumentenwacht plant een grondige inspectie van het gebouw.

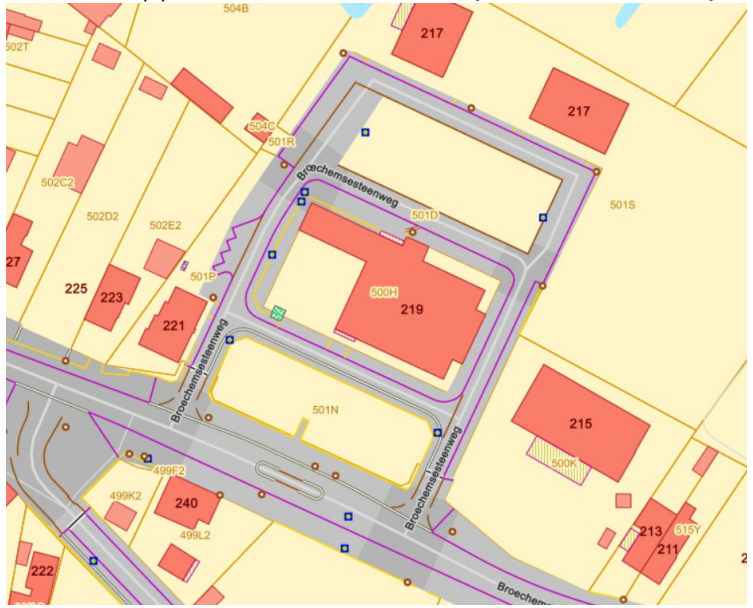

3.3 Sint-Paulus in Nijlen

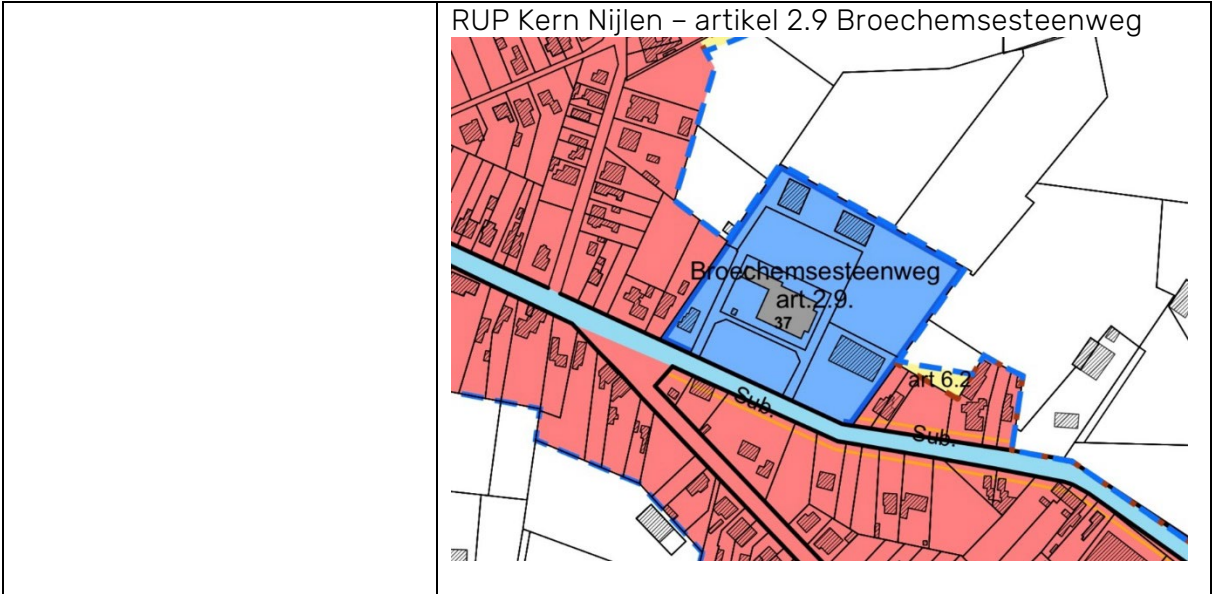


Bron: Kurt Heylen

3.3.1 Identificatie

Naam	Parochiekerk Sint-Paulus
Geografische ligging	Broechemsesteenweg 221, 2560 Nijlen
Plaats in kerkelijke structuur	Bisdom: Antwerpen Vicariaat: Kempen Dekenaat: Kempen West Parochie: Sint-Willibrordus Kapelanie: Sint-Paulus
Eigenaar	Kerkfabriek Sint-Willibrordus, Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen

<p>Kadastrale gegevens</p>	<p>1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 500 H met een oppervlakte van 1600 m² (Perceel met kerk)</p> 
<p>Bescherming(en)</p>	<p>Parochiekerk Sint-Paulus is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019.</p>
<p>Planologische toestand</p>	<p>Gewestplan Mechelen 1976 - Woongebied en agrarisch gebied</p> 



Historische kaarten

Ferrariskaart 1777



Popp-kaart 1842-1879



3.3.2 Beschrijving

3.3.2.1 *Cultuurhistorische waarde*

In 1966 startte de toenmalige kerkfabriek met de planning. In die periode werd de kapelanijs Sint-Paulus opgericht en op 7 mei 1971 werd Z.E.H. Seuntjes aangesteld als onderpastoor met als speciale opdracht deze kerk te bouwen. Seuntjes voerde de opdracht met toewijding uit. De parochie koos 'Sint-Paulus' als patroonheilige. Bij het kiezen van een geschikte parochieheilige zal hoogstwaarschijnlijk het motief diamant meegespeeld hebben. Petrus en Paulus zijn namelijk alom gekende patroonheiligen van de diamantbewerker.

Het modernistische ontwerp was van de hand van de Nijlense architect Paul Vankerhoven. De werken zelf werden uitgevoerd door de firma Scheers uit Berlaar. De voorbereidende werkzaamheden werden gestart op 20 maart 1972 en het was Vicaris Eykens die op 14 mei 1972 de eerste steen van het nieuwe kerkgebouw mocht leggen. Op 3 maart 1973 kwam Monseigneur Daem, bisschop van Antwerpen, de kerk inzegenen en toewijden aan Sint-Paulus. In de loop van de volgende jaren werd de kerk verder afgewerkt. Op 21 juni 1973 werden de twee klokken in de klokkentoren plechtig ingezegend. De grote klok werd 'st-Paulus' gedoopt met als inscriptie "Dient elkaar in liefde". De kleine klok kreeg als naam 'Johannes De Doper' en draagt het opschrift "Bereid de weg van de Heer"

De Sint-Pauluskerk, gebouwd in 1972-1973, is een toonbeeld van het laatmodernisme in Vlaanderen. Deze stijl kenmerkt zich door een functionele, sobere vormtaal, waarbij ornamentiek wordt vermeden en de nadruk ligt op licht, ruimte en structuur.

De kerk heeft een rechthoekige zaalkerkplattegrond met atrium ten westen en open klokkentoren, zonder uitgesproken kruisvorm of zijbeuken. Dit is typerend voor de post-Vaticaanum II-architectuur, waarin de liturgische vernieuwing centraal stond: de gemeenschap moest zich kunnen verzamelen rond het altaar, dat niet langer ver weg in het koor stond, maar centraal en zichtbaar werd geplaatst. De ruimte is breed en open, met een duidelijke focus op de liturgische kern: het altaar, de ambo en de doopvont. De visuele eenheid van de ruimte wordt versterkt door het ontbreken van zuilen of andere onderbrekingen.



Bron: Joren De Weerd

Het interieur is minimalistisch, met een sterke nadruk op liturgische helderheid. De materialen binnenin – hout, natuursteen, beton – zijn eerlijk en zichtbaar, zonder afwerking die de constructie zou verbergen. In de toegangsruimte is een gedenksteen aanwezig: "14 mei 1972/ Gij zijt Gods Bouwwerk".

De kerk is opgetrokken in baksteen en beton, materialen die typisch zijn voor het modernisme. De gevels zijn vlak en gesloten, met een beperkt aantal openingen, wat de sacrale sfeer binnenin versterkt. De lichtinval gebeurt hoofdzakelijk via horizontale vensterstroken, die het interieur op een subtiele en schaarse manier verlichten en een contemplatieve sfeer creëren. De dakconstructie is vlak en horizontaal, wat de nadruk legt op de aardse, menselijke schaal van het gebouw. Dit staat in contrast met de verticale monumentaliteit van neogotische kerken uit de 19e eeuw.

Een opvallend element is de lage, opengewerkte klokkentoren boven de ingang. Deze is eerder symbolisch dan dominant, en past binnen de modernistische visie waarin de kerk niet langer een stedelijk baken moest zijn, maar een bescheiden plaats van samenkomst. De toren is opgebouwd uit eenvoudige geometrische vormen, zonder decoratie.



Bron: Sally V

3.3.2.2 Beknopte karakterisering onroerend erfgoed

- Typologie: parochiekerken
- Stijl: modern
- Datering: na WO II

3.3.2.3 Beschrijving van het huidige kerkgebouw

Er werden geen specifieke aanpassingen gemaakt aan de originele architectuur.



Bron: Joren De Weerd



Bron: Joren De Weerd

Type gebouw	Zaalkerk
Oppervlakte	+/- 970 m ²
Vrije hoogte	5,80 m
Aantal zitplaatsen	300
Bijruimtes	Ontmoetingsruimte, sacristie, bergplaatsen, spreekkamer, stookruimte.
Opdeelbaarheid	N/A
Uitbreidingsmogelijkheden	N/A
Inkrimpingsmogelijkheden	N/A

3.3.2.5 Voorzieningen

Sanitair	1 wc
Verwarming	Centrale verwarming op gas (leeftijd en keuring onbekend)
Verlichting	Gloeilampen en led
Keukenvoorzieningen	Afwasbakken in bijlokalen
Audiosysteem	Aanwezig maar verouderd
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandblussers
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Niet aanwezig

3.3.2.6 Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur
Regenwateropvang	Niet aanwezig, mogelijk mits ruimte en voldoende afname
Dakisolatie	Ja
Groendak	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur

Warmtepomp	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen mits energetisch haalbaar
Warmtenet	Nee, eventueel aan te leggen in een ruimere structuur (school, scouts) en mits energetisch haalbaar
Windenergie	Niet aanwezig
Aquathermie	Niet aanwezig

3.3.2.7 Biodiversiteit

Er is geen aanwezigheid van dieren.

3.3.2.8 Bouwfysische toestand

Gezien de kerk dateert uit 1972 zijn er heel wat grote gebreken en lopen kosten op. Dakafvoer werd hersteld maar er is een vocht probleem en de buitenmuren bevatten grote barsten terwijl de dakranden afbrokkelend beton hebben waarachter de betonijzers zichtbaar worden.

De gebreken bestaan voornamelijk uit lekken of condensatieplekken in de kerk. Deze zijn waarschijnlijk te wijten aan koude bruggen. De constructie dient actief opgevolgd te worden om gescheurde gootnaden, lekke afvoeren, verstopte afwateringsgoten en plaatselijk uitgespoeld voegwerk te controleren.

Plaatselijk vertoont het gevelmetselwerk vochtschade, verwerking en/of biologische verontreiniging.

De vaste plafondafwerking, de vloerafwerking en het binnenschrijnwerk vertonen geen uitgesproken schade. Maar er is zoveel vocht dat de voegen van de tegels constant wit worden terwijl er in de kerk zelf heel wat schimmelproblematiek optreedt.

Vanuit de kerkraad en het bisdom wordt het idee geopperd om het gebouw te slopen of te verkopen met een sloopplicht. Dit werd vermeld op het laatst Centraal Kerkbestuur van maart 2025.

De afgelopen jaren werden slecht beperkte onderzoeken uitgevoerd in functie van het herstellen van dringende mankementen. Hoewel er grote gebreken worden gemeld is er tot op heden geen uitgebreide en volledige studie uitgevoerd om de werkelijke bouwfysische toestand en de kosten die daaraan verbonden zijn te kunnen inschatten.

3.3.2.9 Uitgevoerde restauratiewerken

Jaar	Uitgevoerde restauratiewerken
N/A	N/A

3.3.2.10 Financiële gegevens

Sint-Paulus is een kapelanie van Sint-Willibrordus. Bijgevolg vormt deze één boekhouding met de Kerkfabriek van Sint-Willibrordus. Voor de Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten wordt bijgevolg verwezen naar de fiche 3.1 Sint-Willibrordus.

3.3.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)

Nr.	Eigendomsstructuur volgens kadaster	Kadastraal gekend
1	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 500 H
2	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 501 D
3	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 501 H
4	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 501 L
5	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 501 S
6	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 500 K
7	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 501 N
8	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1ste afdeling Nijlen, sectie A nr 501 P



3.3.4 Bereikbaarheid

Er zijn ongeveer 80 parkeerplaatsen achter de kerk aanwezig, alsook fietsenstalling voor 32 fietsen. De kerk is moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer.

3.3.5 Aanwezigheid van andere functies

Functie	Afstand tot kerkgebouw
Schooltje in't Groen (afdeling van Vrije Basisschool Sint-Calasanz)	20 meter
Scouts & Gidsen Nijlen	20 meter

3.3.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In het verleden werd tijdelijk de gemeentelijke bibliotheek ondergebracht in een deel van de kerk.

Door de bouwfysische toestand van het gebouw besliste de kerkfabriek om het gebouw te sluiten en niet meer te gebruiken voor vieringen. Nadien werd het gebouw nog beperkt gebruikt als stockage en in functie van culturele activiteiten zoals het restaureren van de Nijlense Reuzen.



Bron: Kurt Heylen

Door de aanhoudende gebruiken werd beslist om het gebouw anno 2024 niet meer gebruikt.

3.3.6.1 Erediensten

Wekelijkse vieringen	N/A
Gemiddeld aantal personen per viering	N/A
Uitvaarten / Avondwakes	N/A

Huwelijken	N/A
Dopen	N/A
Schoolvieringen	N/A
Andere	N/A
Aantal zitplaatsen	N/A
Aantal vieringen maximale bezetting	N/A

3.3.6.2 Ander parochiaal gebruik

Repetities Koor / Muziek	N/A
Catechetische momenten	N/A
Vergaderruimte	N/A
Archief	N/A
Medegebruik andere erediensten	N/A

3.3.6.3 Plaats in maatschappelijk leven

Culturele / Toeristische activiteiten	N/A
Ontmoetingsplaats	N/A
Vergaderruimte	N/A
Multifunctioneel gebruik	N/A
Gedeeld gebruik	N/A

3.3.6.4 Tradities

Jaarlijks werd eind januari de bekering van de apostel Paulus gevierd met een feestelijke viering waarbij de hele parochiegemeenschap wordt betrokken. De viering wordt gevolgd door een receptie achteraan in de ontmoetingsruimte van de kerk. De laatste was in maart 2023.

3.3.6.5 Opmerkingen

Op beslissing van de Kerkfabriek werd de kerk gesloten wegens de bouwtechnische problemen, vocht, afbrokkelend beton, water, ... Zoals hoger vermeld wordt dus sloop overwogen en is dat in bespreking met Kerkfabriek, Lokaal Bestuur en Bisdom Antwerpen


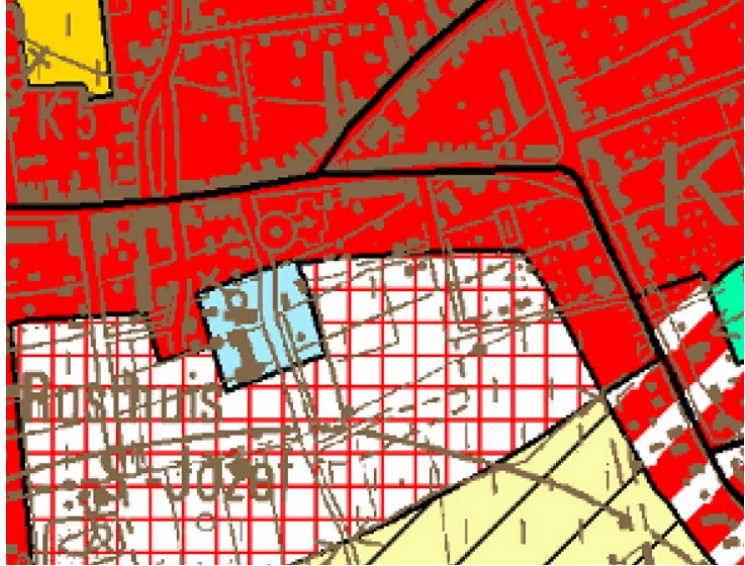
3.4 Sint-Lambertus in Kessel



Bron: Kurt Heylen

3.4.1 Identificatie

Naam	Parochiekerk Sint-Lambertus
Geografische ligging	Gasthuisstraat zn, , 2560 Kessel
Plaats in kerkelijke structuur	Bisdom: Antwerpen Vicariaat: Kempen Dekenaat: Kempen West Parochie: Sint-Lambertus
Eigenaar	Gemeente Nijlen, Kerkstraat 4, 2560 Nijlen

<p>Kadastrale gegevens</p>	<p>3de afdeling Kessel, sectie D nr 298 met een oppervlakte van 731 m² (Kerk)</p> <p>3de afdeling Kessel, sectie D nr 297 A met een oppervlakte van 2373 m² (Terrein rondom)</p> 
<p>Bescherming(en)</p>	<p>Parochiekerk Sint-Lambertus is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019. Het kerkgebouw werd door de geestelijke en bestuurlijke overheid erkend als historisch monument. De wettelijke bescherming volgde bij K.B. van 30-05-1936.</p>
<p>Planologische toestand</p>	<p>Gewestplan Mechelen 1976 - Woongebied</p> 

Historische kaarten

Ferrariskaart 1777



Popp-kaart 1842-1879



3.4.2 Beschrijving

3.4.2.1 *Cultuurhistorische waarde*

3.4.2.1.1 *Historisch overzicht*

650-700	Bekering tot het christendom. Vermoedelijk plantten Ierse monniken hier een kruis dat weldra vurig vereerd werd. Volgens de traditie stond hier al heel vroeg "een tamelijk grote houten kerk". Ter hoogte van de preekstoel werd tijdens het graven van sleuven voor de verwarming een stukje muur gevonden in oersteen, restant van de fundering van een oudere kerk?
1283	Vermelding van een kerk, parochie en een pastoor (Jan Vos).
1300-1500	Bouw van de huidige kerk.
1377	Vermelding van een processie ter ere van Salvator.
1508	Bouwen van een doksaal tussen kerkschip en hoogkoor; vermelding in die tijd van een stenen 'sacramentshuis'
1546	Eerste vermelding van Salvatorvaantjes, later zullen er nog duizenden gemaakt worden, ook tinnen Salvatorbeeldjes.
1566-1578	plundering en vernieling tijdens godsdienstoorlogen.
1580-1584	plundering en vernieling tijdens godsdienstoorlogen.
17de eeuw	De kerk dient in woelige tijden als schuiloord, uitkijkpost, opstellen van gemeenterekeningen.
1725	Plaatsen van barokaltaren
1850-1900	Alle glasramen gerestaureerd of vernieuwd
1873	Barokke altaren verkocht
1914	Beschadiging hoogkoor tijdens WO I
14 mei 1940	Dynamiettering van de toren. Kerkschip tot aan de zijkapellen verwoest.
1941-1942	In volle oorlog tijdens de Duitse bezetting heropgebouwd.
1972	Restauratiedossier wordt opgesteld en vrijwel onmiddellijk goedgekeurd.
1986-1990	Restauratie van daken en gevels.

3.4.2.1.2 *Historiek algemeen*

"De Sint-Lambertuskerk – ook Salvatorkerk genoemd – van Kessel is een parel van Brabantse gotiek. De architecturale afwerking is van een uitzonderlijke rijkdom en vrij onverwacht in de landelijke gemeente. een waardevolle uitvoering die ongetwijfeld te maken heeft met de bijzondere verering van het Salvatorkruis" (Arch. Derks, Antwerpen)

Reeds in de vroegste middeleeuwen was zij het voorwerp van bijzondere verering en bedevaart, vooral tegen doofheid en hoofdpijn (cfr. plakkaat van 1770 van bijzondere volle aflaat verleend door paus Pius VI).

De huidige kerk is gegroeid uit een kleine kapel in witte zandsteen op het einde van de 13de eeuw-begin 14de eeuw.

Het is een driebeukige basiliek in witte zandsteen met zware westertoren en pseudotransept, gevormd door de O.L.Vrouw- en Salvatorkapel.

3.4.2.1.3 *Bouwstijl: Gotiek*

Ondanks de zeer lange bouwperiode (twee eeuwen), werd er toch steeds in dezelfde geest, de geest van de gotiek, gebouwd. We zien aan deze kerk zowel de vroege ontluikende, als de stralende gotiek. De kerk wordt terecht beschouwd als een zeldzaam overgebleven voorbeeld van de Brabantse gotiek.

De bouwmeesters waren meester Meys, de Keldermansen en de Van Hazebroeckx. Steeds andere bouwmeesters, bouwden wel in dezelfde stijl, maar pasten andere kenmerken toe. Dat is vooral merkbaar aan de dakconstructie. De dorpskerk is op dat gebied dan ook heel merkwaardig.

3.4.2.1.4 *Beschrijving onroerend erfgoed*

Voor een landelijke gemeente onverwacht rijk geornamenteerde kerk in Brabantse hooggotiek, door S. Leurs geciteerd als "lentebloesem van de Brabants gotiek". Tot 1803 Sint-Salvatorskerk naar het vermaarde miraculeuze Sint-Salvatorkruis waarvoor een bijzondere verering bestond met talrijke bedevaarten vanaf de vroege middeleeuwen tot circa 1930.

Het schip en de zijbeuken klimmen op tot eerste helft van de 14de eeuw, de toren tot de periode 1340-1375, de Heilig Kruis- of Salvatorkapel tot circa 1400, het koor tot de eerste helft van de 15de eeuw en de Onze-Lieve-Vrouwekapel tot circa 1470. Rekeningen van 1470 tot 1485 en 1485 tot 1490 wijzen er op dat eerst Jan Haeseldonc en Antoon Keldermans werken hebben uitgevoerd, namelijk de zijbeuken, het schip en de torenvoet overwelfd, de vensters vergroot en de bovenlichten aangebracht. Na de plundering tijdens de godsdienstoorlogen hersteld circa 1600. Doopkapel en sacristie uit midden 19de eeuw. Restauratie van de kerk in 1860-1864 door J. Schadde en in 1873-1874 door L. Blomme; barok 18de-eeuws mobiliair bij deze laatste restauratie grotendeels verwijderd om het gotische karakter van de kerk te herstellen. Kerk zwaar beschadigd in en hersteld na beide wereldoorlogen, in 1941-1942 onder leiding van F. Blockx en E. Heylen. Buitenrestauratie naar ontwerp van G. Derks en A. De Naeyer in 1986-1990, plannen voor de voorziene binnenrestauratie opgesteld door het architectenbureau Frateur & Hebbelincx.

Grosso modo georiënteerde, driebeukige basiliek van vijf traveeën met ingebouwde westtoren van drie geledingen en pseudo-transept gevormd door de, asymmetrisch ingeplante, Onze-Lieve-Vrouwekapel ten noorden en de Sint-Salvatorkapel of Heilig Kruiskapel ten zuiden, beide met vijfzijdige koorsluiting; hoogkoor van twee rechte travee eveneens met vijfzijdige sluiting en aansluitende sacristie in de zuidelijke oksel en doopkapel in de noordelijke oksel.

Sierlijke gotische kerk van zandsteen onder een complexe, verspringende leien bedaking. Vrij gesloten, verankerde toren met afgeronde noordelijke traptoren, polygonale klokkenverdieping en gekoppelde rondbogige galmgaten. Korfboogdeur in geprofileerde spitsboogomlijsting met kruisbloem en hogels op figuratieve consoles, boogveld met Sint-Salvatorbeeld door E. Verreydt van 1976 op Christuskopconsole; hogerop afgerond, spitsbogig bovenlicht met modern glasraam van de gebroeders Meersman van 1989.

Houten poort met decoratief ijzerbeslag en gebeeldhouwde makelaar met Sint-Lambertusbeeld. Kerk voorts geritmeerd door versneden steunberen en twee- en meerlichtvensters met gotische tracering, onder andere visblaasmotief. Voor het platteland ongewoon rijk en overvloedig gebruik van de gotische vormtaal, voornamelijk voor de Sint-Salvatorkapel met blind maaswerk, balustrades, hogels, kruisbloemen en waterspuwers uitgewerkt als dieren en saters. Noordzijde met in de puntgevel in registers geplaatste friezen met driepasmotief, hogels en bekronende kruisbloem, voorts korfboogdeurtje in geprofileerde omlijsting.

Deels natuurstenen, deels bepleisterd en beschilderd interieur met spitsboogarcaden op zuilen met koolbladkapiteel. Kruisribgewelven met bepleisterde gewelfvlakken, natuurstenen ribben en uitgewerkte sluitstenen. Koren met straalgewelven op colonetten met in het hoogkoor en de Sint-Salvatorkapel figuratieve consoles. De bij de restauratie van 1873-1874 vrijgelegde 15de-eeuwse gewelfschilderingen in de Sint-Salvator- en de Onze-Lieve-Vrouwekapel werden na Wereldoorlog II overschilderd.

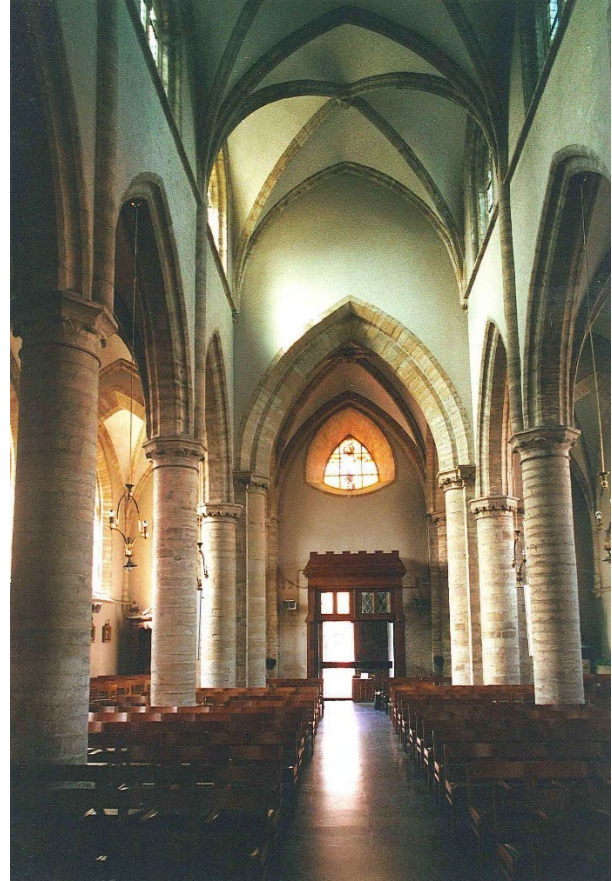
3.4.2.1.5 Mobilair

Schilderijen: Onze-Lieve-Vrouw met Kind en Johannes uit de eerste helft van de 17de eeuw, Doopsel van Johannes.

Beeldhouwwerk: Onze-Lieve-Vrouw met Kind en Sint-Dominicus door H. Peeters-Dievoor (1853), Jezus aan het Kruis omringd door de passiewerktuigen, 14de eeuw, gerestaureerd in 1886 door A. Bressers (zijaltaar), Heilige Jozef met Kind en Sint-Lambertus uit de eerste helft van de 19de eeuw, beide van gepolychromeerd hout.

3.4.2.1.6 Meubilair

Neogotisch hoofdaltaar naar ontwerp van J.B. de Bethune. Onze-Lieve-Vrouwe-altaar door Leopold en Leonard Blanckaert met polychromie door A. Bressers naar ontwerp van A. Verhaegen. Altaar van het Sint-Salvatorkoor samengesteld uit 14de-, 16de-, 17de- en 19de-eeuwse elementen. Schildering zijluiken hoofdaltaar door Louis Hendrix (bekend in kathedraal van Antwerpen). Koorgestoelte uit de tweede helft van de 17de eeuw (afkomstig uit Sint-Amandskerk te Geel, door G. Hechtermans, 1664), in 1785 overgebracht van de Lierse karthuizerskerk. Neogotische communiebank (vierde kwart van de 19de eeuw). Preekstoel uit 1705 naar ontwerp van Du Prez uitgevoerd door H. Convent. Barokke biechtstoelen van 1778 door F. Bastiaens. Diverse glasramen onder meer naar ontwerp van J.B. de Bethune en A. Verhaegen. Tegen de zuidelijke kerkmuur: arduinen grafmonument van de familie de Roye - de Wichen (1849/1930) eigenaars van het Kesselhof (zie Terlakenweg); hardstenen zonnewijzer.



Bron beeldenbank: <https://beeldbank.onroerendergoed.be/>

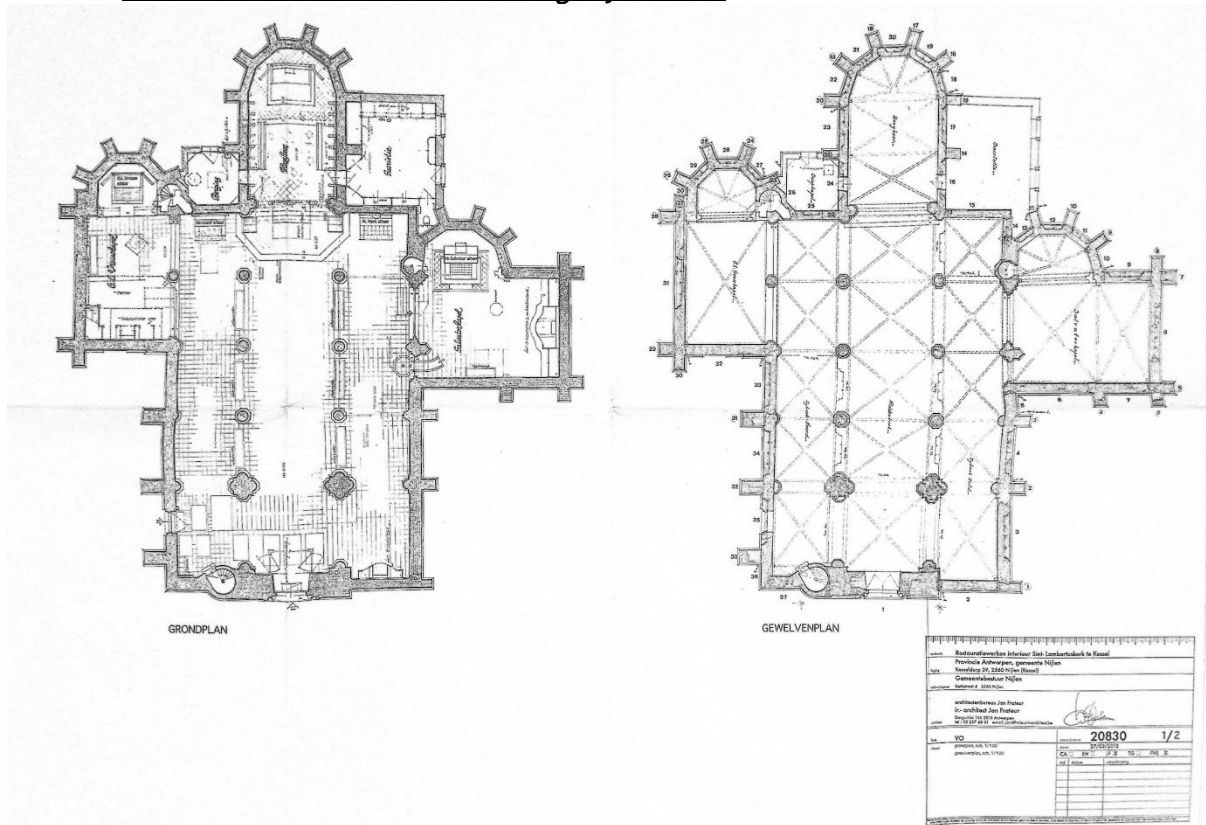
3.4.2.2 Beknopte karakterisering onroerend erfgoed

- Typologie: parochiekerken
- Stijl: Gotiek
- Datering: derde kwart 14de eeuw, derde kwart 15de eeuw, derde kwart 19de eeuw, eerste helft 14de eeuw, eerste helft 15de eeuw

3.4.2.3 Beschrijving van het huidige kerkgebouw

Er werden geen specifieke aanpassingen gemaakt aan de originele architectuur.

3.4.2.4 Gebouw en architecturale mogelijkheden



Type gebouw	Kruiskerk - Driebeukige basiliek
Oppervlakte	530 m ²
Vrije hoogte	13,00 m
Aantal zitplaatsen	393
Bijruimtes	Sacristie en bergplaats
Opdeelbaarheid	Kerk (331 stoelen) en Salvatorkapel (62 stoelen)
Uitbreidingsmogelijkheden	N/A
Inkrimpingsmogelijkheden	N/A

3.4.2.5 Voorzieningen

Sanitair	1 wc
Verwarming	Gasgestookte cv-ketel (ca. 25 jaar oud – gekeurd) Warme lucht
Verlichting	Gloeilampen en halogeenlampen

Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	Aanwezig – werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Uitgezonderd het koorgedeelte is het gebouw rolstoeltoegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Alarminstallatie met aanwezigheidsdetectie
Bliksembeveiliging	Aanwezig - Heleblitz
Gsm-operatoren	Aanwezig – Telenet en Proximus

3.4.2.6 Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig
Regenwateropvang	Niet aanwezig, mogelijk mits ruimte en voldoende afname
Dakisolatie	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur en rekening houdend met de historische context
Groendak	Niet aanwezig
Warmtepomp	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen mits energetisch haalbaar
Warmtenet	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen in een ruimere structuur en mits energetisch haalbaar
Windenergie	Niet aanwezig
Aquathermie	Niet aanwezig

3.4.2.7 Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

Er zijn geen vleermuizen aanwezig. Op de kerkzolders zijn er wel kerkuilen aanwezig. Er zijn vliegopeningen voorzien.

3.4.2.8 Bouwfysische toestand

Gezien de geschiedenis van de kerk zijn er constant gebreken die zich voordoen en lopen bepaalde kosten hoog op.

De meest zichtbare schade zijn kleine lekken of condensatieplekken in de kerk. Deze ontstaan door sterke vervuiling van de dak materialen, gescheurde gootnaden, lekke afvoeren, lekke en gescheurde vergaarbakken, verstopte afwateringsgoten en uitgespoeld voegwerk. De verstopte of gescheurde afvoergoten en drainagegoten dienen dringende geruimd en hersteld te worden. Bovenstaande problemen hebben

vochtvlekken, afbladderende verf en loslatend pleisterwerk tot gevolg. Op termijn zal de bepleistering binnen in de kerk na uitdroging hersteld moeten worden.

De lange zakgoot is niet voorzien van uitzetstukken waardoor ze scheurt o.a. ter hoogte van de monding. Dit heeft lekken en schade aan het onderliggend houtwerk en de binnenafwerking tot gevolg.

De leibedekking is op sommige plaatsen gebroken of uitgeschoven. Een aantal lekken zijn door monumentenwacht hersteld. De overige gebreken hebben momenteel nog geen nadelige gevolgen. De leien dienen op termijn plaatselijk vervangen te worden.

Bij het opgaand muurwerk is op sommige plaatsen het lood opgewaaid. Het lood dient terug geplooid te worden. Ook de mortelzomen dienen plaatselijk hersteld te worden. Plaatselijk is er een loketje verdwenen of opgewaaid met een beperkte lek tot gevolg.

De dakstructuur en zolder hebben plaatselijk kleine gebreken of aantastingen, momenteel zonder verdere structurele gevolgen. De meeste spanten werden bij de restauratie behandeld tegen houtborende insecten. Enkele kepervoeten zijn verzwakt door een oude aantasting maar deze verzwakking heeft door de betonnen dakstructuur weinig gevolgen. De muurplaat en de voet van de kilkeper zijn vermolmd en onvoldoende draagkrachtig wat aanleiding kan geven tot zetting in de dakstructuur. Op sommige plaatsen zit de roestige wapening bloot.

In de trappentoren dienen op termijn enkele traptreden vervangen te worden.

Het houtwerk van de dakkapellen en dakramen is structureel in orde, toch dienen de houten luiken hersteld te worden. De beschadigde schuifgrendels dienen vervangen/hersteld te worden. Sommige luiken klemmen en zouden bijgeschaafd moeten worden. Daarnaast zou het verweerde schilderwerk van de houten luiken grondig geschilderd moeten worden om de luiken te beschermen. Vooral de luiken van de torenspits hebben dringend aandacht nodig. Deze deurtjes zijn onderaan sterk ingerot waardoor de luiken niet meer waterdicht afsluiten.

In de houten structuren dienen hout borende insecten bestreden te worden. Op sommige plaatsen zal het aangetaste hout voorzichtig verwijderd moeten worden met respect voor de historische structuren.

Plaatselijk vertoont het gevelmetselwerk vochtschade, verwerking en/of biologische verontreiniging. Ook de raamonnelen zijn sterk verweerd. Het gevelmetselwerk en het voegwerk is plaatselijk uitgespoeld met vochtinsijpeling tot gevolg.

De voegen van de trap in blauwe hardsteen aan de sacristie zijn uitgespoeld wat aanleiding kan geven tot vochtindringing en het onderspoelen van de treden.

Door het roesten van de verankering van de diefijzers is de raamomlijsting plaatselijk beschadigd. Het schilderwerk van het buitenschrijnwerk is schraal en begint verspreid af te bladeren met verwerking van het houtwerk tot gevolg. Aan de sacristie is het houtwerk onderaan ingerot en de houten beplanking is kromgetrokken en sluit slecht af. De condens afvoergootjes onderaan de glas-in-loodramen wateren af naar binnen met plaatselijk wateroverlast tot gevolg.

Een aantal binnenmuren werden geïnjecteerd tegen opstijgend vocht. De muren vertonen oude en recente vochtschade. De vaste plafondafwerking, de vloerafwerking en het binnenschrijnwerk vertonen geen uitgesproken schade.

Enkele natuursteen ornamenten zijn beschadigd, bepaalde delen zijn naar beneden gevallen.

Het kerkgebouw is aangesloten bij monumentenwacht. Het inspectierapport wordt in bijlage van dit plan toegevoegd.

3.4.2.9 Uitgevoerde restauratiewerken

Jaar	Uitgevoerde restauratiewerken
1980	Binnenrestauratie
2000	Verwarming en verlichting

3.4.2.10 Financiële gegevens

Geplande investeringen:

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
2025	Restauratiewerken	€ 330 000	Nog onbekend

Gewenste investeringen:

Werken aan de parochiekerk	Geraamde kost
Binnenrestauratie	Te ramen

Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten:

	2019	2020	2021 ₁
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	€ 124,00
Exploitatie	€ -8 484,45	€ 7 269,45	€ 17 589,87
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 37 689,00	€ 45 082,45	€ 62 672,32
Investeringsen	€ 0,00	€ 0,00	€ 1 670 991,34
Cummulatief resultaat investeringen	€ 18 574,00	€ 18 574,00	€ 1 689 565,34

	2022 ₂	2023	2024 ₃
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	€ 124,00
Exploitatie	€ -10 466,82	€ 1 815,01	
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 52 329,50	€ 54 268,51	€ 34 570,80
Investeringsen	€ -1 502 016,36	€ 0,00	
Cummulatief resultaat investeringen	€ 187 548,98	€ 187 548,98	

¹ Het positieve investeringsresultaat van kerkfabriek Sint-Lambertus is te wijten aan de verkoop van de grond voor de nieuwe school te Kessel.

² Het investeringsresultaat van kerkfabriek Sint-Lambertus is te wijten aan de verkoop van de grond voor de nieuwe school te Kessel in 2021 en de investeringsbelegging hiervan in 2022.

³ De cijfers van 2024 zijn nog niet volledig binnen.

Voor de periode 2025-2030 dient de meerjarenplanning nog opgemaakt te worden.

3.4.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)

Nr.	Eigendomsstructuur volgens kadaster	Kadastraal gekend
1	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 298
2	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Kessel Kessel-Dorp 39, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 301 C
3	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Kessel Kessel-Dorp 39, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 299 F
4	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Kessel Kessel-Dorp 39, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 299 E
5	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 295 A
6	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 340/02
7	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 341
8	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 340
9	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 337
10	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 336 C
11	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 338
12	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 339

13	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 342
14	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 344
15	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 345
16	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 350
17	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Nijlen Kessel-Dorp 54, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 351 A
18	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 353
19	Rusthuizen Zusters Van Berlaar Markt 13, 2590 Berlaar	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 354
20	Rusthuizen Zusters Van Berlaar Markt 13, 2590 Berlaar	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 358
21	Rusthuizen Zusters Van Berlaar Markt 13, 2590 Berlaar	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 357 B
22	Openbaar Centrum Voor Maatschappelijk Welzijn Van Lier Paradeplein 2/2, 2500 Lier	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 356 B
23	Rusthuizen Zusters Van Berlaar Markt 13, 2590 Berlaar	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 348 V
24	Rusthuizen Zusters Van Berlaar Markt 13, 2590 Berlaar	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 355 C
25	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 271 Z 2
26	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Kessel Kessel-Dorp 39, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 289 G
27	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 271 W 2
28	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 220 C

29	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 221 F
30	Zonnige Kempen Grote Markt 39, 2260 Westerlo	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 217 E
31	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 297 A
32	Rusthuizen Zusters Van Berlaar Markt 13, 2590 Berlaar	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 357 A
33	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 201 D
34	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen en Zonnige Kempen Grote Markt 39, 2260 Westerlo	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 179 D 4
35	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 178 S
36	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Kessel Kessel-Dorp 39, 2560 Kessel	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D, nr 364a/2
37	Kerkfabriek Sint-Lambertus te Kessel Kessel-Dorp 39, 2560 Kessel	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie D nr 271 S 2



3.4.4 Bereikbaarheid

Er zijn vlak bij de kerk 12 parkeerplaatsen aanwezig. Het Pastoor Schelkensplein bevindt zich op ongeveer 100 meter met daar nog mogelijkheid tot parkeren van ongeveer 40 wagens. De bushalte bevindt zich langs Kessel-Dorp op 50 meter van de kerk.

3.4.5 Aanwezigheid van andere functies

Functie	Afstand tot kerkgebouw
GoeZo Kessel (gemeentelijke basisschool)	70 meter
Pastorie	100 meter
Oud gemeentehuis Kessel	100 meter
Woonzorgcentrum Sint-Jozef	100 meter
Bisterveld, GO! (onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap)	500 meter

3.4.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

3.4.6.1 Erediensten

Wekelijkse vieringen	Iedere zondag om 11 uur
Gemiddeld aantal personen per viering	75
Uitvaarten / Avondwakes	15
Huwelijken	3
Dopen	5
Schoolvieringen	Nee
Andere	10 - Vespers
Aantal zitplaatsen	393
Aantal vieringen maximale bezetting	6

3.4.6.2 Ander parochiaal gebruik

Repetities Koor / Muziek	Wekelijks
Catechetische momenten	Nee
Vergaderruimte	Nee
Archief	Zeer beperkte ruimte in sacristie
Medegebruik andere erediensten	Nee

3.4.6.3 Plaats in maatschappelijk leven

Culturele / Toeristische activiteiten	Concerten 2 x per jaar
Ontmoetingsplaats	Nee
Vergaderruimte	Nee
Multifunctioneel gebruik	Nee
Gedeeld gebruik	Nee

3.4.6.4 Zendapparatuur

Sinds enkele jaren werden in de toren antennes geplaatst door gsm-operator Proximus (2017) en Telenet (2021).

3.4.6.5 Opmerkingen

De culturele activiteiten omvatten o.m. sporadisch muziekopnames in de Salvatorkapel. De kerk werd af en toe opengesteld naar aanleiding van de openkerkendagen, open monumentendag en voor thema tentoonstellingen.

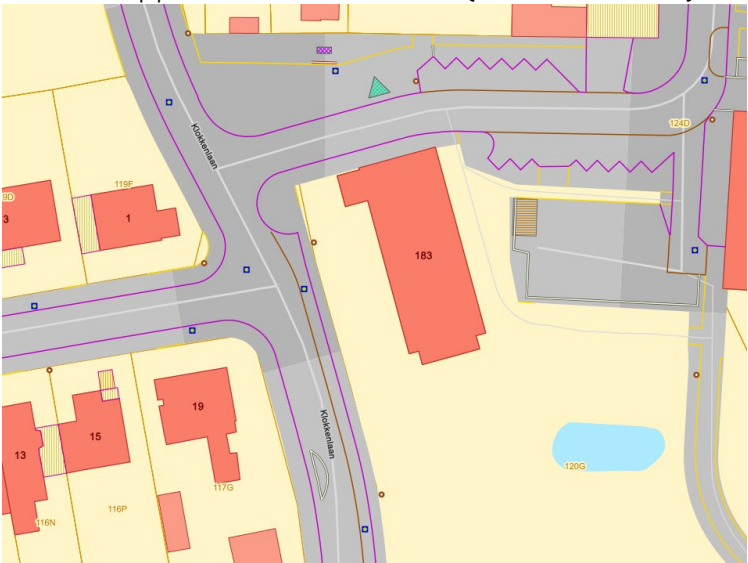

3.5 Onze-Lieve-Vrouw in Nijlen



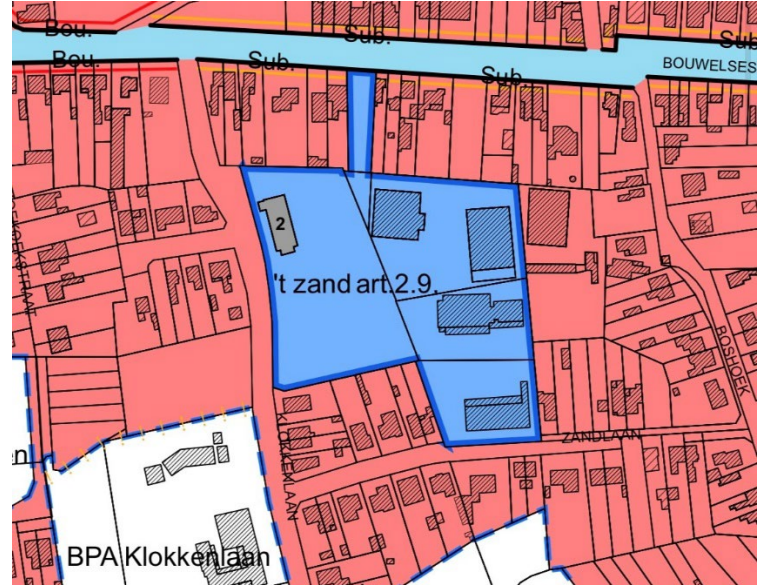
Bron: Kurt Heylen

3.5.1 Identificatie

Naam	Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw
Geografische ligging	Pastoor Vermeirenstraat 1, 2560 Nijlen
Plaats in kerkelijke structuur	Bisdom: Antwerpen Vicariaat: Kempen Dekenaat: Kempen West Parochie: Onze-Lieve-Vrouw
Eigenaar	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw, Bouwelsesteenweg 197, 2560 Nijlen

<p>Kadastrale gegevens</p>	<p>1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 120/D met een oppervlakte van 429 m² (Kerk)</p> <p>1ste afdeling Nijlen, sectie D nr 120/E met een oppervlakte van 8210 m² (Terrein rondom)</p> 
<p>Bescherming(en)</p>	<p>Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019.</p>
<p>Planologische toestand</p>	<p>Gewestplan Mechelen 1976 - Woongebied</p> 

RUP Kern Nijlen – artikel 2.9 't zand



Historische kaarten

Ferrariskaart 1777



Popp-kaart 1842-1879



3.5.2 Beschrijving

3.5.2.1 *Cultuurhistorische waarde*

3.5.2.1.1 *Beschrijving onroerend erfgoed*

Rechthoekige zaalkerk onder leien zadeldak, in 1948 opgericht als noodkerk met vrijstaande, opengewerkte klokkentoren ten noorden. Baksteenbouw van zes traveeën met klein, rechthoekig uitspringend koor onder leien zadeldak met aandaken, muurvlchtingen en schouderstukken. Licht getoogde muuropeningen.



Bron: rtv

3.5.2.2 *Beknopte karakterisering onroerend erfgoed*

- Typologie: noodkerken, parochiekerken
- Datering: na WO II

3.5.2.3 *Beschrijving van het huidige kerkgebouw*

Er werden geen specifieke aanpassingen gemaakt aan de originele architectuur.

3.5.2.4 Gebouw en architecturale mogelijkheden

Plan toevoegen

Type gebouw	Zaalkerk
Oppervlakte	429 m ²
Vrije hoogte	12,00 m
Aantal zitplaatsen	250
Bijruimtes	Inkom, stookplaats en 3 sacristies
Opdeelbaarheid	Ja
Uitbreidingsmogelijkheden	N/A
Inkrimpingsmogelijkheden	N/A

3.5.2.5 Voorzieningen

Sanitair	1 wc
Verwarming	Brander op stookolie (ca. 40 jaar oud – gekeurd)
Verlichting	Spaarlampen en halogeenspots
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	Niet aanwezig
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Uitgezonderd het koorgedeelte en de nooduitgang is het gebouw rolstoeltoegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandblussers
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Niet aanwezig

3.5.2.6 Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur
Regenwateropvang	Niet aanwezig, mogelijk mits ruimte en voldoende afname
Dakisolatie	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur

Groendak	Niet aanwezig
Warmtepomp	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen mits energetisch haalbaar
Warmtenet	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen in een ruimere structuur en mits energetisch haalbaar
Windenergie	Niet aanwezig
Aquathermie	Niet aanwezig

3.5.2.7 Biodiversiteit

Het gebouw kent geen gekende meerwaarde in de biodiversiteit.

3.5.2.8 Bouwfysische toestand

Gezien de kerk dateert uit 1948 beginnen kleine gebreken zich voor te doen en beginnen bepaalde kosten op te lopen.

De gebreken bestaan voornamelijk uit kleine lekken of condensatieplekken in de kerk. Deze ontstaan door gescheurde gootnaden, lekke afvoeren, verstopte afwateringsgoten en plaatselijk uitgespoeld voegwerk. Bovenstaande problemen hebben vochtvlekken, afbladderende verf en loslatend pleisterwerk tot gevolg.

De dakbedekking is op sommige plaatsen sterk vervuild met o.a. mosvorming. Deze vervuiling is voornamelijk afkomstig van bladafval van de nabijgelegen bomen. Lokaal zijn ook enkele leien gebroken of uitgeschoven. De dakbedekking dient regelmatig opgevolgd te worden. Op sommige plaatsen is het lood opgewaaid. Het lood dient terug geplooid te worden.

Over de dakstructuur en zolder zijn momenteel geen gegevens bekend.

Plaatselijk vertoont het gevelmetselwerk vochtschade, verwerking en/of biologische verontreiniging. Verder zijn er nog tal van scheuren en zettingsbarsten. De muren vertonen oude en recente vochtschade. De vaste plafondafwerking, de vloerafwerking en het binnenschrijnwerk vertonen geen uitgesproken schade.

3.5.2.9 Uitgevoerde restauratiewerken

Jaar	Uitgevoerde restauratiewerken
2025	Dakwerken

3.5.2.10 Financiële gegevens (optioneel)

Geplande investeringen:

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
N/A	N/A	N/A	N/A

Gewenste investeringen:

Werken aan de parochiekerk	Geraamde kost
N/A	

Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten:

	2019	2020	2021
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 7 538,00	€ 4 185,00	€ 2 609,00
Exploitatie	€ -2 579,06	€ 182,97	€ 1 456,10
Cumulatief resultaat exploitatie	€ - 599,21	€ 3 768,76	€ 7 833,86
Investerings	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Cummulatief resultaat investeringen	€ 34 942,32	€ 34 942,32	€ 34 942,32

	2022	2023	2024 ₁
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 1 908,00	€ 3 535,00
Exploitatie	€ - 3 994,93	€ - 268,01	
Cumulatief resultaat exploitatie	€ - 3 962,93	€ 5 602,92	
Investerings	€ 0,00	€ 0,00	
Cummulatief resultaat investeringen	€ 34 942,32	€ 34 942,32	

1, De cijfers van 2024 zijn nog niet volledig binnen.

Voor de periode 2025-2030 dient de meerjarenplanning nog opgemaakt te worden.

3.5.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)

Nr.	Eigendomsstructuur volgens kadaster	Kadastraal gekend
1	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Bouwelsesteenweg 197, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 120 D
2	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Bouwelsesteenweg 197, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 120 E
3	Vicariaat Kempen Kappellebaan 30, 2240 Zandhoven en Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 122 B 2

4	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven en Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 124 D
5	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 124 X
6	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven en Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 124 Z
7	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven en Volleybalclub Flamingo's Heidesmash Nijlen Zandlaan 44, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 124 V
8	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 124 M
9	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven en Chiro Pako Zandlaan 44a, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 128 L
10	Donchestichting Kempen Kerkstraat 13, 2290 Vorselaar en Onderwijsinrichtingen Van De Zusters Der Christelijke Scholen Zuid-Kempen Mgr. Donchelei 5, 2290 Vorselaar	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 128 K
11	Donchestichting Kempen Kerkstraat 13, 2290 Vorselaar en Onderwijsinrichtingen Van De Zusters Der Christelijke Scholen Zuid-Kempen Mgr. Donchelei 5, 2290 Vorselaar	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 128 H
12	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 136 N
13	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 139 B
14	Gemeente Nijlen Kerkstraat 4, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 136 P

15	Kerkfabriek Sint-Willibrordus Gemeentestraat 36, 2560 Nijlen	1 ^{ste} afdeling Nijlen, sectie D nr 138 C
----	---	---



3.5.4 Bereikbaarheid

Er zijn 13 parkeerplaatsen vlak naast de kerk aanwezig, alsook fietsenstalling voor 26 fietsen.

De parochiezaal bevindt zich op 30 meter van de kerk. Achter de parochiezaal ligt er sporthal 't Zand met daar nog mogelijkheid tot parkeren van ongeveer 70 wagens en 20 fietsen.

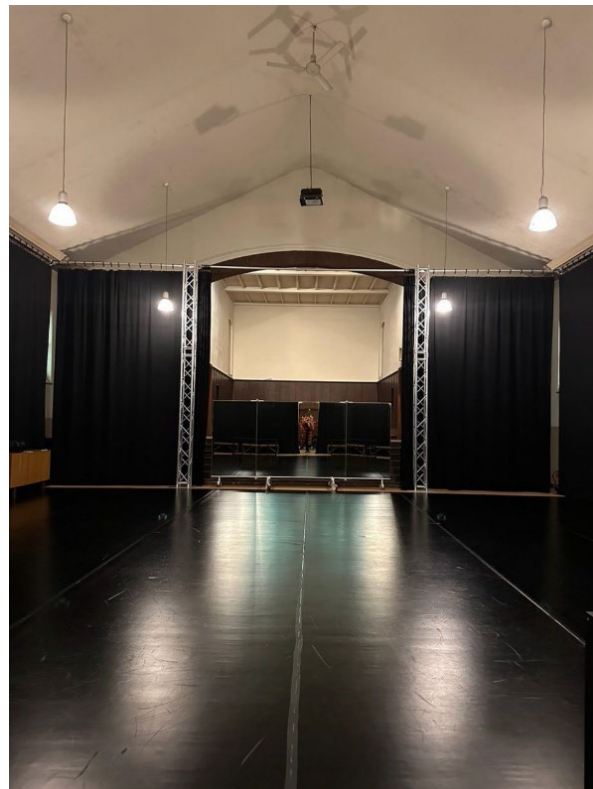
De bushalte bevindt zich langs de Bouwelsesteenweg op ongeveer 350 meter afstand.

3.5.5 Aanwezigheid van andere functies

Functie	Afstand tot kerkgebouw
De parochiezaal	30 meter
Sporthal 't Zand	50 meter
Chiro Pako	50 meter
GoeZo Klokkenlaan (gemeentelijke basisschool)	150 meter
De Zandloper (vrije basisschool)	150 meter

3.5.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Het gebouw wordt niet meer gebruikt voor erediensten sinds november 2023. In augustus 2024 werd er een gebruiksovereenkomst afgesloten tussen de kerkraad en de vzw d'Academie om het gebouw te gebruiken als dansschool.



Bron: Kenny Verelst



Op dit ogenblik is het afwachten tot de kerk uit dienst wordt genomen als religieus gebouw. Daarna zal de nieuwe kerkraad overgaan tot het afsluiten van een erfpacht met de vzw.

3.5.6.1 Erediensten

Wekelijkse vieringen	N/A
Gemiddeld aantal personen per viering	N/A
Uitvaarten / Avondwakes	N/A
Huwelijken	N/A
Dopen	N/A
Schoolvieringen	N/A
Andere	N/A
Aantal zitplaatsen	N/A
Aantal vieringen maximale bezetting	N/A

3.5.6.2 Ander parochiaal gebruik

Repetities Koor / Muziek	N/A
Catechetische momenten	N/A
Vergaderruimte	N/A
Archief	N/A
Medegebruik andere erediensten	N/A

3.5.6.3 Plaats in maatschappelijk leven

Culturele / Toeristische activiteiten	Dansschool
Ontmoetingsplaats	N/A
Vergaderruimte	N/A
Multifunctioneel gebruik	N/A
Gedeeld gebruik	N/A


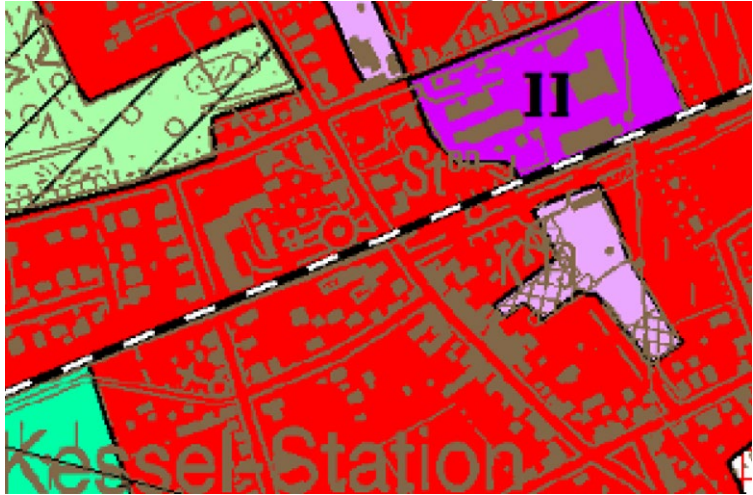

3.6 Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede in Kessel

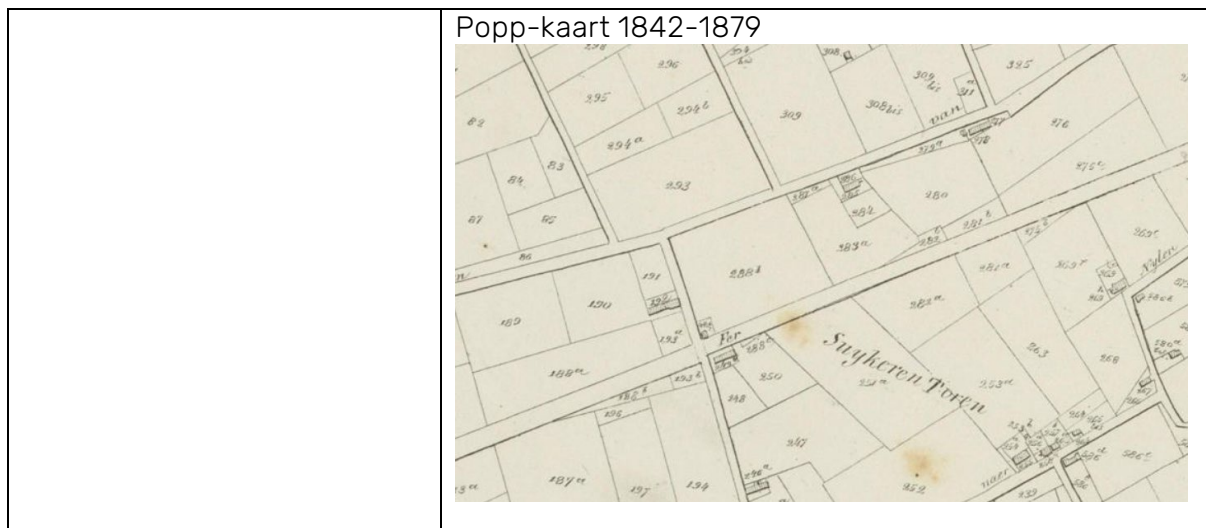


Bron: Kurt Heylen

3.6.1 Identificatie

Naam	Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede
Geografische ligging	Emblemsesteenweg zn, 2560 Kessel
Plaats in kerkelijke structuur	Bisdom: Antwerpen Vicariaat: Kempen Dekenaat: Kempen West Parochie: Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede
Eigenaar	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede te Kessel-Station, Emblemsesteenweg 1, 2560 Nijlen

<p>Kadastrale gegevens</p>	<p>3de afdeling Kessel, sectie A nr. 288/Y/2 met een oppervlakte van 2100 m² (Perceel met kerk)</p> 
<p>Bescherming(en)</p>	<p>Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019.</p>
<p>Planologische toestand</p>	<p>Gewestplan Mechelen 1976 – Woongebied</p> 
<p>Historische kaarten</p>	<p>Ferrariskaart 1777</p> 



3.6.2 Beschrijving

3.6.2.1 Cultuurhistorische waarde

3.6.2.1.1 Beschrijving onroerend erfgoed

Achterin gelegen kerk van 1955-1956 naar ontwerp van R. Van Steenberghe ingeplant vlak naast de spoorweg met ervoor rechthoekige parking en rechts de pastorie met aansluitend een school. Parochie opgericht in 1943.

Transeptloze, driebeukige basiliek met zuidoostelijke toren van vijf geledingen onder ingesnoerde naaldspits, schip en zijbeuken van zes traveeën en lager, vlak afgesloten westkoor. Sobere baksteenbouw onder leien bedaking, gekoppelde rondboogvensters. Oostelijke puntgevel met brede rondboogpoort tussen zware, natuurstenen zuilen met teerlingkapiteel.

Bepoetst en beschilderd interieur met rondbogen op pijlers met lijstkapiteel. Vlak houten plafond met moer- en kinderbalken. Mobilair. Eiken orgelkast uit de tweede helft van de 18de eeuw.

3.6.2.1.2 Historische analyse

Tot in de 19e eeuw was er geen sprake van een ontwikkelde dorpskern rond Kessel-Station. In 1855 werd deze situatie grondig gewijzigd door de aanleg van de spoorlijn tussen Lier en Turnhout. De sporen trekken een rechte lijn tussen de velden van het stille Kempense landschap. Pas in 1896 werd het station van Kessel ingehuldigd, waarna ook een steenweg vanuit het dorpscentrum werd aangelegd. Langs de nieuwe Statiestraat werden veel bouwgronden plots bereikbaar. Zo ontstond het gehucht Kessel-Station.

De nieuwe inwoners vonden hun plek in de snel opgebouwde arbeiderswijken. De snelle verbinding met de Antwerpse haven lokte de eenvoudige arbeiders naar het nieuwe centrum. Ook werden ze aangetrokken door de cementfabriek De Vos-Kets, die in 1913 werd opgericht. De aanwezigheid van het fort heeft ongetwijfeld ook bijgedragen aan de groei van Kessel-Station.

Het gehucht werd stilaan een kleine gemeenschap. In de wijk vestigden zich ook herbergen en winkelhuizen. Er was ook een plaatselijke smid en een maalterij. De arbeiders maakten enkel nog een verplaatsing naar het Kesselse dorp om de Sint-Lambertuskerk en het gemeentehuis te bezoeken. De nieuwe parochiekerk te Emblem lokte later ook de inwoners van Kessel-Station voor de zondagse mis. Toch waren er slechts 200 op duizend mensen die wekelijks een viering bijwoonden.

Toen de Sint-Lambertuskerk tijdens de Tweede Wereldoorlog, meer bepaald in 1940, gebombardeerd werd, was er geen locatie meer voor liturgische dienst. Magistraat Van Cauwenberg, de hulpbisschop van Mechelen, stelde alles in werk om een nieuwe parochie te stichten in de groeiende stationsbuurt. In januari 1943 werd een zitting georganiseerd, waarbij de aartsbisschop van Mechelen, kardinaal Van Roey, en de kerkfabriek van Kessel om advies werden gevraagd.

“Gezien de parochie een grote uitbreiding heeft genomen, gezien die uitbreiding het grootst is op Kessel-Station, gezien de afstand van de wijk en haar talrijke bevolking, gezien de parochiekerk te klein is, gezien er enkel twee priesters zijn om die uitgestrekte parochie te bedienen en dat zulks te weinig is, besluit eenparig, onvoorwaardelijk het oprichten van ene kapelanij aan Kessel-Station goed te keuren.”

– uit de beraadslagingen van de Kesselse kerkfabriek.

Zo werd op 12 april 1943 de kapelanij, onder de naam Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede, opgericht. Toch was er praktisch probleem: Kessel telde nu twee parochies, maar had geen kerken om de eredienst in te richten. De jonge priester Van Hove die de nieuwe kapelanij leidde, had een zware taak. Hij diende in volle oorlogstijd een nieuwe parochie zien te organiseren. De arbeiderswijk had echter geen voorzieningen hiervoor: geen lokalen, geen pastorie, geen kerk. Toch was Van Hove vastberaden om in deze arbeiderswijk ‘een briljant van blijvende waarde’ te stichten.

Daarvoor zocht hij naar een plaats om de wekelijkse mis te organiseren. Deze noodkerk vond hij in de toonzaal van De Vos-Kets. Met gekregen meubels en povere misgewaden werden de eerste vieringen georganiseerd. Een grenen biechtstoel en een tweedehands altaar maakten van de ruimte een functionerende kerk. De geleende stoelen die de zaal vulden, moesten eens per jaar terug naar het college van Lier verhuizen, waar ze gebruikt werden voor een plechtige prijsuitreiking. Bijgevolg moesten de parochianen hun mis volgen in een lege kerk. Daarnaast regende het ook binnen langs de geïmproviseerde lichtkoepels, die de toonzaal een sacrale sfeer moesten geven. ‘s Winters werden deze afgedekt met stromatten, om de ergste koude buiten te houden. Zo kwam het dat de inwoners van Kessel-Station hun noodkerk ook wel ‘het stalleke van Bethlehem’ noemden. Ondanks dit alles groeide de kapelanij traag maar gestaag.

In 1944 wordt het gehucht opgeschrikt door verschillende bommen. Zo worden kasteel De Bist en het stationsgebouw met de grond gelijk gemaakt. Hoewel deze oorlogsschade drastisch was voor de omgeving en zijn inwoners, schiep het ook een kans voor de jonge parochie. In 1946 krijgt de Vereniging van Dekanale Werken van Lier de kans om de gronden rond het voormalige station te kopen. Hier werden de eerste kleuterklassen opgericht en later vond ook het lager onderwijs er zijn plaats. Later zou hier ook het parochiale centrum komen. Zo werd de autonomie van Kessel-Station steeds groter.



Kessel-Station voor 1940



De noodkerk in de toonzaal van De Vos-Kets

Architect René Van Steenberghe werd al van begin af aan betrokken bij de plannen van het nieuwe centrum. Hij ontwierp een tijdelijke kerk langs de Torevenstraat, die later kon worden omgevormd tot drie klaslokalen. De voorlopige kerk, een zaal van 9,5 m bij 20 m, kon worden bereikt via een klein portaalgebouw. Het was een heuse verbetering tegenover de eerste noodkerk: ruimer, lichter en veel comfortabeler. Uiteindelijk, na zeven jaren van miserie, werden in 1949 de kerk en de klassen ingezegend.

De kerk en de parochie groeiden snel. In 1952 werden enkele klassen bijgebouwd en in 1954 werd opnieuw gebruik gemaakt van een noodlokaal om de kinderen onder te brengen. Ook de tijdelijke kerk werd snel te klein. Men deed opnieuw beroep op Van Steenberghe om een nieuw gebouw te ontwerpen. Toch liet het uiteindelijke plan enige tijd op zich wachten: het duurde namelijk lang vooraleer alle administratieve gegevens verwerkt waren door het bisdom, de stedenbouwkundige diensten of de monumentencommissie, die overigens ook elks hun opmerkingen hadden over het ontwerp. Toch was Van Steenberghe vastberaden: het was namelijk niet de eerste Kempense kerk die hij bedacht. Hij had al reeds een exemplaar ontworpen voor Begijnendijk, Balen, Rosselaar, Mol, Geel en Bergom.

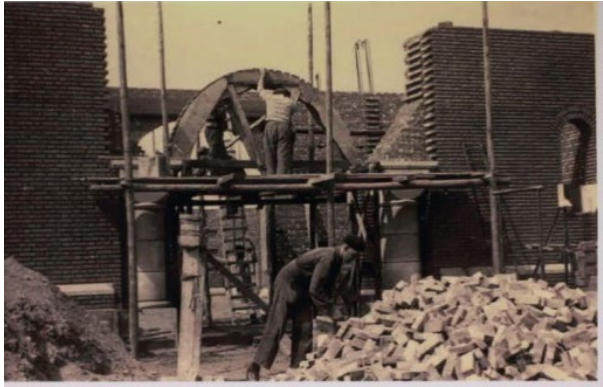
De goedkeuring voor de bouw van de Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vredekerk kwam er in 1953. Pas een jaar later werden de nodige staatssubsidies gevonden, zodat men eindelijk kon overgaan tot een openbare aanbesteding. Deze bedroeg 5 miljoen Belgische frank: destijds een zeer grote som voor een arme werkmansparochie. De pastoor had al heel wat uit eigen zak bekostigd en ook magistraat Van Cauwenbergh deed een gulle schenking die de bouw van de kerk ten goede zou komen. Daarnaast was de Sint-Lambertuskerk verplicht zijn dochterparochie te steunen. Maar ook de 1300 inwoners van Kessel-Station droegen letterlijk hun steentje bij. Zij begonnen vanaf het begin met sparen en het organiseren van bedeltochten, en ook de opbrengsten van de kermis gingen naar de bouw van nieuwe kerk. Er leefde wat in het gehucht!

Mede door de arbeiders uit de omgeving worden de funderingen in december 1954 afgewerkt, zodat het nieuwe jaar kan ingezet worden met het bouwen van de gevels. In november 1956 werd de ruwbouw afgewerkt. Er was echter opnieuw een obstakel: de kosten waren hoger dan verwacht. Opnieuw begonnen de parochianen te sparen, ditmaal om het altaar, de doopvont, de communiebank en het tabernakel te financieren. Zo werd gezegd dat 'het brood werd gebroken aan eigen tafel'. Op 26 mei 1956 werd de Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vredekerk eindelijk ingewijd.

Toch waren de bouwwerken nog niet beëindigd: een jaar later werd een aanpalende feestzaal gebouwd en bekostigd door de Katholieke Werkliedenbond (KWB). In 1960 werden een bibliotheek en leeszaal naast de pastorie voorzien. Vier jaar later werd het parochiecentrum uitgebreid en in 1968 werd de site verrijkt met een speeltuin.



Funderingswerken



Werken aan de gevel



Tijdelijke stutten in de kerk



Bouwwerken in een finale fase



Dakwerken

Na de jaren '60 werden nog enkele kleine aanpassingen gedaan in de kerk.

Na de twee wereldoorlogen was de positie van de kerk in de maatschappij namelijk drastisch gewijzigd. Bijgevolg moesten religieuze instellingen moderniseren. Hiervoor werd tussen 1962 en 1965 een kerkvergadering gehouden, de Tweede Vaticaanse Concilie moest de kerk weer bij de tijd brengen. Men besloot dat de liturgie weer dichterbij het volk moest staan. Concreet zorgde dit voor een aanpassing aan het altaar: dit werd meer naar voren geplaatst, zodat de priester zijn parochianen rechtstreeks kon aanspreken. De communiebank die zorgde voor een ruimtelijke scheiding met de zaal, werd verwijderd. Het marmer waarvoor de inwoners van Kessel-Station hadden gespaard, werd zeer respectvol weer rond het verplaatste altaar aangebracht. De doopkapel werd verhoogd: voor 1965 kon deze enkel worden bereikt via twee treden, die de moeder en het kind als het ware nederig deden afdalen - als een soort boetedoening voor de erfzonde. Het marmeren doopvont stond vanaf Vaticanum II op gelijke hoogte met de rest van de kerk.

Een tragische gebeurtenis in 2012 zorgde voor een laatste aanpassing in het kerkelijke interieur. Door een inbraak werd de marmeren zuil van het tabernakel verwoest en de koperen deuren ervan werden gestolen. Waar de altaarkast zich ooit bevond, bleef een witte aftekening op de vloer achter. Een eenvoudig nieuw tabernakel werd centraal achter het altaar geplaatst.



Bron: Nick Denisse

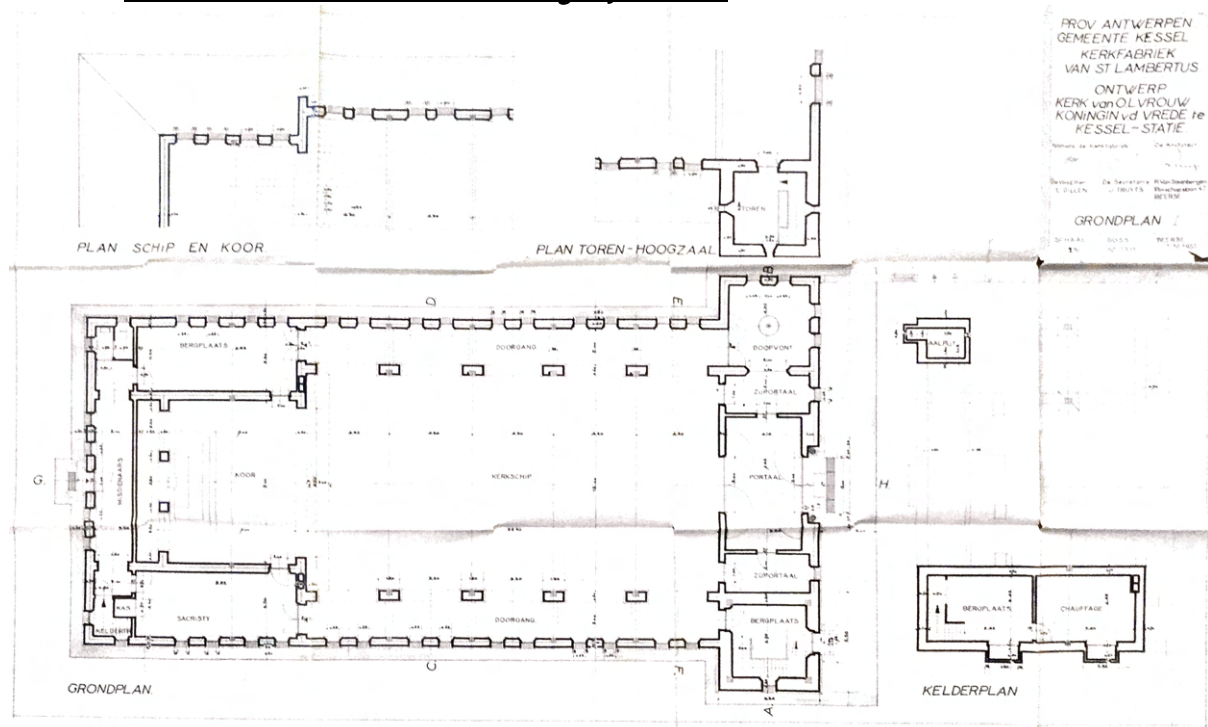
3.6.2.2 Beknopte karakterisering onroerend erfgoed

- Typologie: parochiekerken
- Datering: na WO II

3.6.2.3 Beschrijving van het huidige kerkgebouw

Er werden geen specifieke aanpassingen gemaakt aan de originele architectuur.

3.6.2.4 Gebouw en architecturale mogelijkheden



Type gebouw	Transeptloze driebeukige basiliek
Oppervlakte	758 m ²
Vrije hoogte	Schip = 12,00 m (min roosteringsbalk) 23cm = 11,77 m Zijbeuken = +/- 3,50 m
Aantal zitplaatsen	270
Bijruimtes	Sacristie, winterkapel, kelder, doopkapel, toren en oksaal.
Opdeelbaarheid	Zijbeuken, toren, oksaal, koor Bijruimtes
Uitbreidingsmogelijkheden	Eventueel richting school (west) of de noordelijke en zuidelijke gevel
Inkrimpingsmogelijkheden	Eventueel een gebedsruimte in de winterkapel

3.6.2.5 Voorzieningen

Sanitair	1 wc achter winterkapel
Verwarming	Mazoutketel (leeftijd en keuring niet gekend)

Verlichting	Traditionele verlichting met beperkt aantal halogeenlampen gericht op het altaar en de lezeraars
Keukenvoorzieningen	Lavabo in sacristie met warmwaterboiler
Audiosysteem	Ja, goed werkende versterking voor muziek en microfoon (draadloze microfoons aanwezig)
Beeldscherm(en)	Nee
Rolstoeltoegankelijkheid	Enkel het portaal, schip en doopkapel
Diefstal- en brandbeveiliging	Niet aanwezig
Bliksembeveiliging	Aanwezig, maar in orde te brengen
Gsm-operatoren	Aanwezig - Telenet en Orange

3.6.2.6 Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur
Regenwateropvang	Niet aanwezig, mogelijk mits ruimte en voldoende afname
Dakisolatie	4 cm PIR isolatie op de zoldervloer
Groendak	Niet aanwezig
Warmtepomp	Niet aanwezig, mogelijk na inspectie van de dakstructuur
Warmtenet	Niet aanwezig, eventueel aan te leggen in een ruimere structuur (school, complex project)
Windenergie	Niet aanwezig
Aquathermie	Niet aanwezig

3.6.2.7 Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

Het gebouw kent geen meerwaarde in de biodiversiteit.

3.6.2.8 Bouwfysische toestand

Gezien de kerk dateert uit 1955 beginnen kleine gebreken zich voor te doen en beginnen bepaalde kosten op te lopen.

De meest zichtbare schade zijn kleine lekken of condensatieplekken in de zijbeuken van de kerk. Deze hebben afbladderende verf, loslatend pleisterwerk en grijze vegen tot gevolg.

Verder zijn er nog tal van scheuren en zettingsbarsten, voornamelijk de trap van de toren heeft hier onder te lijden gehad.

Enkele glasramen beginnen ook door te buigen, dit komt doordat het lood waar het ingezet is, is uitgerekt. Deze schade is voornamelijk onschuldig, met het dichten van lekken en vervangen van enkele elementen is dit dus opgelost.

De kerkmuur (kant Emblemsesteenweg) werd gereinigd.

Bij de installatie van de gsm-operatoren werd de volledige toegankelijkheid van de toren gerealiseerd met veilige, metalen trappen. Daardoor is de klokkeninstallatie op een veilige manier bereikbaar.

Het kerkgebouw is sinds 2022 aangesloten bij Monumentenwacht.

De toestand van het dak van de kerk en de toren werden in 2024 nagezien en waar nodig werden herstellingen uitgevoerd.

Het kerkgebouw is aangesloten bij monumentenwacht. Het inspectierapport wordt in bijlage van dit plan toegevoegd.

3.6.2.9 Uitgevoerde restauratiewerken

Jaar	Uitgevoerde restauratiewerken
2023/2024	Herstelling dak

3.6.2.10 Financiële gegevens

Geplande investeringen:

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering

Gewenste investeringen:

Werken aan de parochiekerk	Geraamde kost
Vervangen van de verwarming	€ 70.000
Vernieuwen dak	€ 300.000
Voorzetramen	€ 50.000
Zonnepanelen (optioneel)	/

Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten:

	2019	2020	2021
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	€ 124,00
Exploitatie	€ 7 080,04	€ -1 251,45	€ 11 327,92
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 64 817,94	€ 63 690,49	€ 75 142,41
Investerings	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Cummulatief resultaat investeringen	€ 2 149,49	€ 2 149,49	€ 2 149,49

	2022	2023	2024 ₁
Uitbetaalde exploitatietoelage Gemeente	€ 124,00	€ 124,00	€ 124,00
Exploitatie	€ 11 674,75	€ -12 998,58	€ 652,66
Cumulatief resultaat exploitatie	€ 86 941,16	€ 100 063,74	
Investerings	€ 0,00	€ 0,00	
Cummulatief resultaat investeringen	€ 2 149,49	€ 2 149,49	

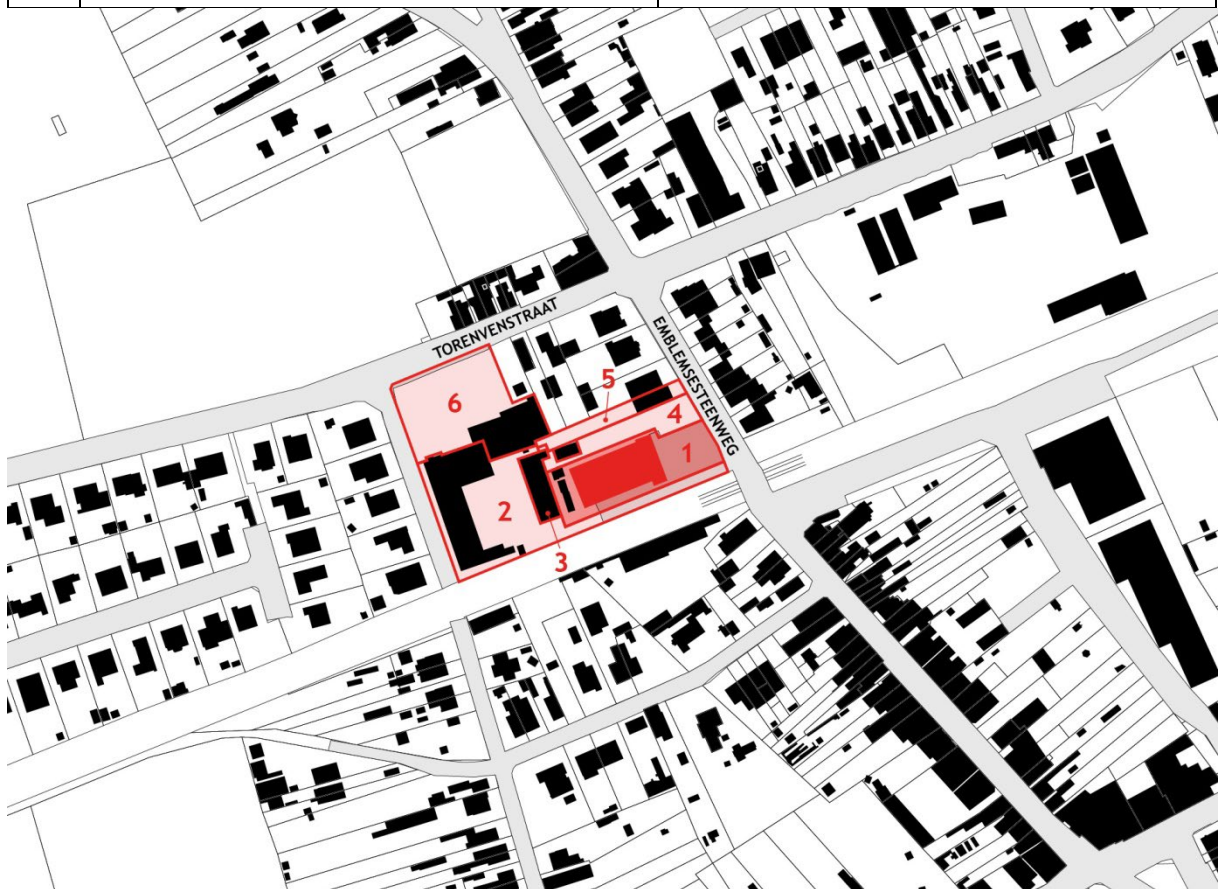
₁ De cijfers van 2024 zijn nog niet volledig binnen.

Voor de periode 2025-2030 dient de meerjarenplanning nog opgemaakt te worden.

3.6.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving (bron: kadaster)

Nr.	Eigendomsstructuur volgens kadaster	Kadastraal gekend
1	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede te Kessel-Station Emblemsesteenweg 1, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie A nr 288 Y 2
2	KEFAS Schoenmarkt 2 2000 Antwerpen En KOBA regio Heist-op-den-Berg-Lier Nooitrust 4	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie A nr 288 X 2

	2390 Malle	
3	KEFAS Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen En KOBAs regio Heist-op-den-Berg-Lier Nooitrust 4, 2390 Malle	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie A nr 288 W 2
4	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede te Kessel-Station Emblemsesteenweg 1, 2560 Nijlen (Kessel)	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie A nr 288 F 3
5	Vicariaat Kempen Kapellebaan 30, 2240 Zandhoven	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie A nr 288 E 3
6	KEFAS Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen En KOBAs regio Heist-op-den-Berg-Lier Nooitrust 4, 2390 Malle	3 ^{de} afdeling Kessel, sectie A nr 288 C 3



3.6.4 Bereikbaarheid

Op het kerkplein zijn ongeveer 12 parkeerplaatsen (blauwe zone). Er zijn ook vlak bij de kerk 60 parkeerplaatsen aanwezig op de parking van de NMBS, alsook fietsenstalling voor

140 fietsen. De parochiezaal in de Torennenstraat bevindt zich op 200 meter van de kerk met daar nog mogelijkheid tot parkeren van ongeveer 40 wagens.

De bushalte bevindt zich langs de Emblemsesteenweg op 50 meter van de kerk. Het station van Kessel bevindt zich op 20 meter afstand.

3.6.5 Aanwezigheid van andere functies

Functie	Afstand tot kerkgebouw
Parking NMBS station Kessel	20 meter
De Ceder (vrije basisschool)	20 meter
Parochiezaal in Torennenstraat	50 meter
Basketbalterrein	50 meter

3.6.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Aangezien er geen noodzaak meer is voor twee kerkgebouwen in Kessel, werd beslist om geen vieringen meer te organiseren in dit kerkgebouw.

3.6.6.1 Erediensten

Wekelijkse vieringen	N/A
Gemiddeld aantal personen per viering	N/A
Uitvaarten / Avondwakes	N/A
Huwelijken	N/A
Dopen	N/A
Schoolvieringen	2
Andere	N/A
Aantal zitplaatsen	270
Aantal vieringen maximale bezetting	N/A

3.6.6.2 Ander parochiaal gebruik

Repetities Koor / Muziek	N/A
Catechetische momenten	N/A
Vergaderruimte	N/A
Archief	N/A
Medegebruik andere erediensten	N/A

3.6.6.3 Plaats in maatschappelijk leven

Culturele / Toeristische activiteiten	N/A
Ontmoetingsplaats	N/A
Vergaderruimte	N/A
Multifunctioneel gebruik	Portaal wordt ter beschikking gesteld voor lokale acties en evenementen (school, rommelmarkt)
Gedeeld gebruik	Tijdelijk opslagruimte voor andere parochies. In het verleden ook voor de school.

3.6.6.4 Zendapparatuur

De toren huisvestte antennes voor gsm-operatoren Telenet, Proximus en Orange. Proximus is recent weggetrokken, nochtans was het contract vorig jaar pas vernieuwd.

4 Naar een toekomstvisie

4.1 Beleidsplannen lokaal bestuur Nijlen

Er zijn momenteel binnen de gemeente Nijlen verschillende plannen in opmaak of aanwezig die de toekomstvisie van de gemeente vormen. De verschillende plannen spreken zich niet specifiek uit over de toekomstige functies van de kerkgebouwen, maar spreken zich wel uit over de ruimere omgeving van bepaalde kerkgebouwen.

4.1.1 Beeldkwaliteitsplan (BKP)

Het beeldkwaliteitsplan handelt over de vier dorpskernen, hun onderlinge relaties, de relatie met het landschap en hoe ze elk op zichzelf functioneren. Het beeldkwaliteitsplan focust op de bebouwde kernen. Het BKP spreekt zich niet specifiek uit over de toekomstige functies van de kerkgebouwen, maar spreekt zich wel uit over de ruimere omgeving van bepaalde kerkgebouwen. Zo zijn er voor enkele kerkomgevingen richtinggevende inrichtingsschetsen opgemaakt die de visie van het BKP weergeeft.

4.1.1.1 Parochiekerk Sint-Willibrordus in Nijlen

Binnen het beeldkwaliteitsplan wordt het kerkplein en de omgeving van de parochiekerk Sint-Willibrordus in het centrum van Nijlen als projectzone onderzocht. Onderstaand wordt een samenvatting gegeven van de visie van het BKP.

4.1.1.1.1 Het kerkplein en de kerktuin

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op de overzichtskaart wordt de visie voor het centrum van Nijlen weergegeven. Zoals op de kaart af te lezen kadert de projectzone "Kerkplein" binnen een ruimer geheel.

In het BKP wordt voorgesteld om de tuin van de kerk uit te breiden en als een groene verblijfsruimte in te vullen.

1. bushalte, fiets- en voetpaden integreren in de tuin
2. grote bomen markeren (zachte) connecties en plekken
3. parkeren is alleen op het plein toegelaten met voldoende afstand van de kerktuin en gemeentehuis - 51 plaatsen
4. Kerkstraat is verhoogd en geminimaliseerd ; voetpad maakt integraal deel uit van het plein (van gevel tot gevel). Een plein voor lokale middenstand: Terrassen van cafés en restaurants maken integraal deel uit van het plein.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.1.1.2 Parochiekerk Sint-Lambertus in Kessel

Binnen het beeldkwaliteitsplan wordt het “dorpshart” en de omgeving van de Parochiekerk Sint-Lambertus in het centrum van Kessel-Dorp als projectzone onderzocht. Onderstaand wordt een samenvatting gegeven van de visie van het BKP.

4.1.1.2.1 Nieuwe centrumervaring tussen kerk en gemeentehuis, “dorpshart”

Binnen het BKP wordt vastgesteld dat de centrumruimte tussen de Parochiekerk Sint-Lambertus en het raadshuis vandaag erg versnipperd is door allerlei elementen in de openbare ruimte. Dit samen met de druk van de doortocht zorgt voor weinig verblijfskwaliteit in de dorpskern.

De groene kerktuin die een publieke uitstraling heeft wordt momenteel achterin gedruwd door de parkeerplaatsen aan de weg.

Binnen het BKP wordt voorgesteld om de doortocht te beklemtonen met een herkenbare aanleg. Door het benadrukken van de ruimte tussen het raadshuis en de Parochiekerk Sint-Lambertus wil men de verblijfskwaliteit in het dorpshart nieuw leven inblazen.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op de overzichtskaart wordt de visie voor Kessel-Dorp weergegeven. Zoals op de kaart af te lezen kadert de projectzone "dorpshart" binnen een ruimer geheel.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.1.1.3 Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede in Kessel

Binnen het beeldkwaliteitsplan wordt de stationsomgeving en de omgeving van de Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede in het centrum van Kessel-Station als projectzone onderzocht. Onderstaand wordt een samenvatting gegeven van de visie van het BKP. Binnen het beeldkwaliteitsplan wordt voor Kessel-Station ook verwezen naar het ontwerp onderzoek Lindekensbaan "complex project". Dit ontwerp onderzoek wordt verder in deze nota toegelicht.

4.1.1.3.1 De "kerkomgeving" als strategisch schakelpunt

Binnen het BKP wordt de kerkomgeving gezien als een strategisch schakelpunt in de kern waar de verschillende uitdagingen voor Kessel-Station samen komen. De pleinruimte voor de kerk wordt uitgebreid naar de stationsomgeving en naar het toekomstige project aan de Lindekensbaan. Zo wordt een herkenbaar dorpscentrum met een sterke lokale uitstraling en verblijfskwaliteit gecreëerd. Deze ruimte zal ook de passage van de fietsstraat dragen en kan worden ingeschakeld als strategisch vertrekpunt voor de landschapsverkenning van de Netevellei. Om het geheel sterker af te tekenen stelt het BKP voor om het aangrenzende bouwblok verder af te werken en met uitbreiding ook de stationsomgeving een sterkere uitstraling te geven.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De kerk komt centraal te staan in de nieuwe ontwikkelingen en is drager van de openbare ruimte en fietsverbindingen op grotere schaal. De stationsomgeving heeft nood aan sterkere randen om het geheel af te werken.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op de overzichtskaart wordt de visie voor Kessel-Statie weergegeven. Zoals op de kaart af te lezen kadert de projectzone “kerkomgeving” binnen een ruimer geheel.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.1.1.4 Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen in Bevel

Binnen het beeldkwaliteitsplan wordt de omgeving van de Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen in het centrum van Bevel als projectzone onderzocht. Onderstaand wordt een samenvatting gegeven van de visie van het BKP. Binnen het beeldkwaliteitsplan wordt voor Bevel ook verwijzen naar het ontwerpend onderzoek i.f.v. de herziening van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan voor de kern van Bevel. Dit ontwerpend onderzoek wordt verder in deze nota toegelicht.

4.1.1.4.1 De "kerkomgeving" als strategisch schakelpunt

Binnen het BKP wordt gezegd dat de kerkomgeving in Bevel van zeer bijzondere aard is. In het hart van het dorp is er een grote open ruimte met zeer groen karakter terug te vinden. Vanwege deze bijzondere kwaliteit wil het BKP inzetten op het versterken van deze centrale groene kamer en wordt de visie van het GRS gevolgd om de randen te bebouwen. De kerk komt vervolgens in het midden te staan van een groene long. Deze bebouwing wordt voorzien als rand aan de groene ruimte. Bevel kent vandaag niet de nood aan intensieve verdichting en men wil in het BKP de open gebieden het liefst behouden. De bebouwing langs de doortocht kan wel vernieuwd worden volgens de dorpse identiteit.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op de overzichtskaart wordt de visie voor Bevel weergegeven. Zoals op de kaart af te lezen kadert de projectzone “kerkomgeving” binnen een ruimer geheel.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.1.2 Open Ruimte Persectief (ORP)

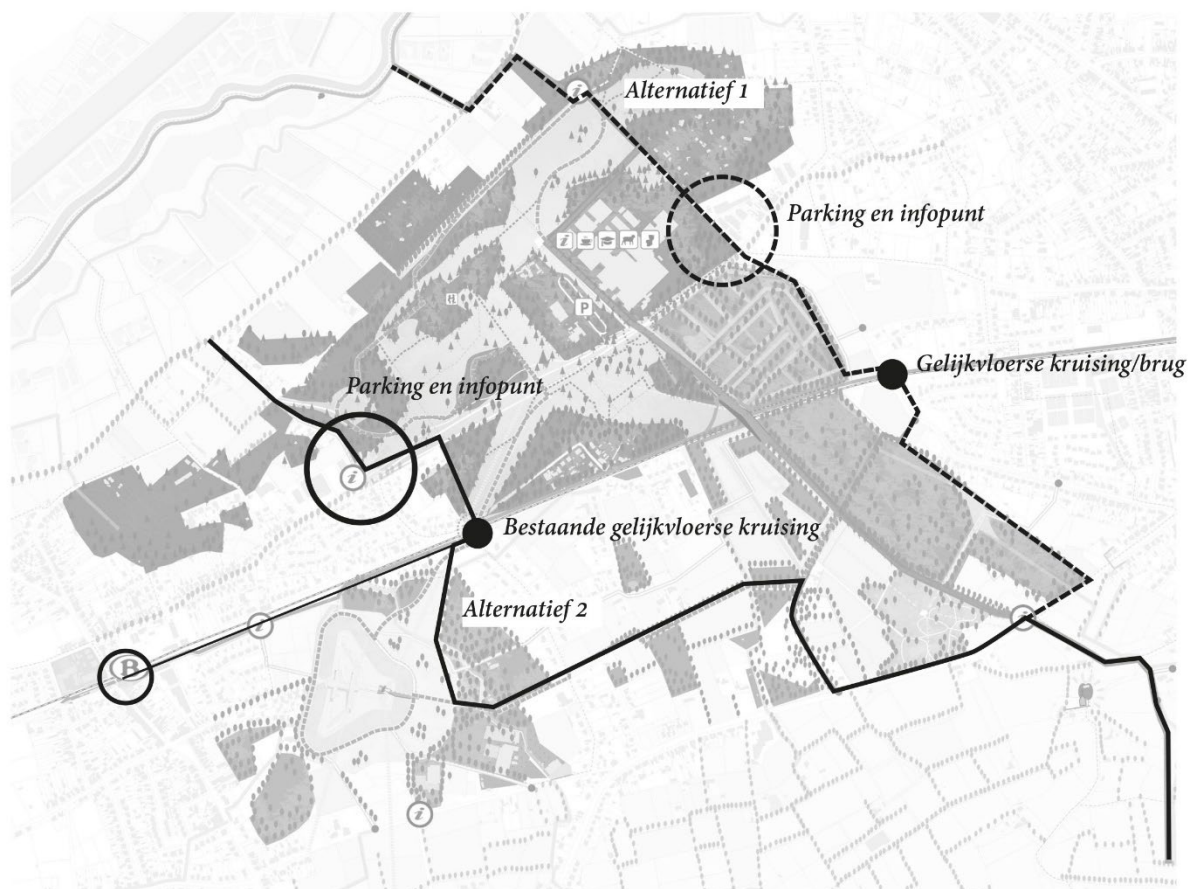
Parallel met het beeldkwaliteitsplan loopt het Open Ruimte Perspectief. Waar het beeldkwaliteitsplan focust op de bebouwde kernen, doelt het ORP zich op de kwaliteiten van het landschap in al zijn facetten. Het ORP handelt over de visie op toerisme en recreatie en heeft als doel één samenhangend verhaal te vormen dat de gemeente Nijlen met al haar troeven en faciliteiten op de kaart wil zetten. Er wordt binnen het ORP gefocust op verschillende deelgebieden/clusters. Het ORP spreekt zich niet specifiek uit over de toekomstige functies van de kerkgebouwen, maar spreekt zich wel uit over de ruimere omgeving van bepaalde kerkgebouwen.

4.1.2.1 *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede Kessel-Statie*

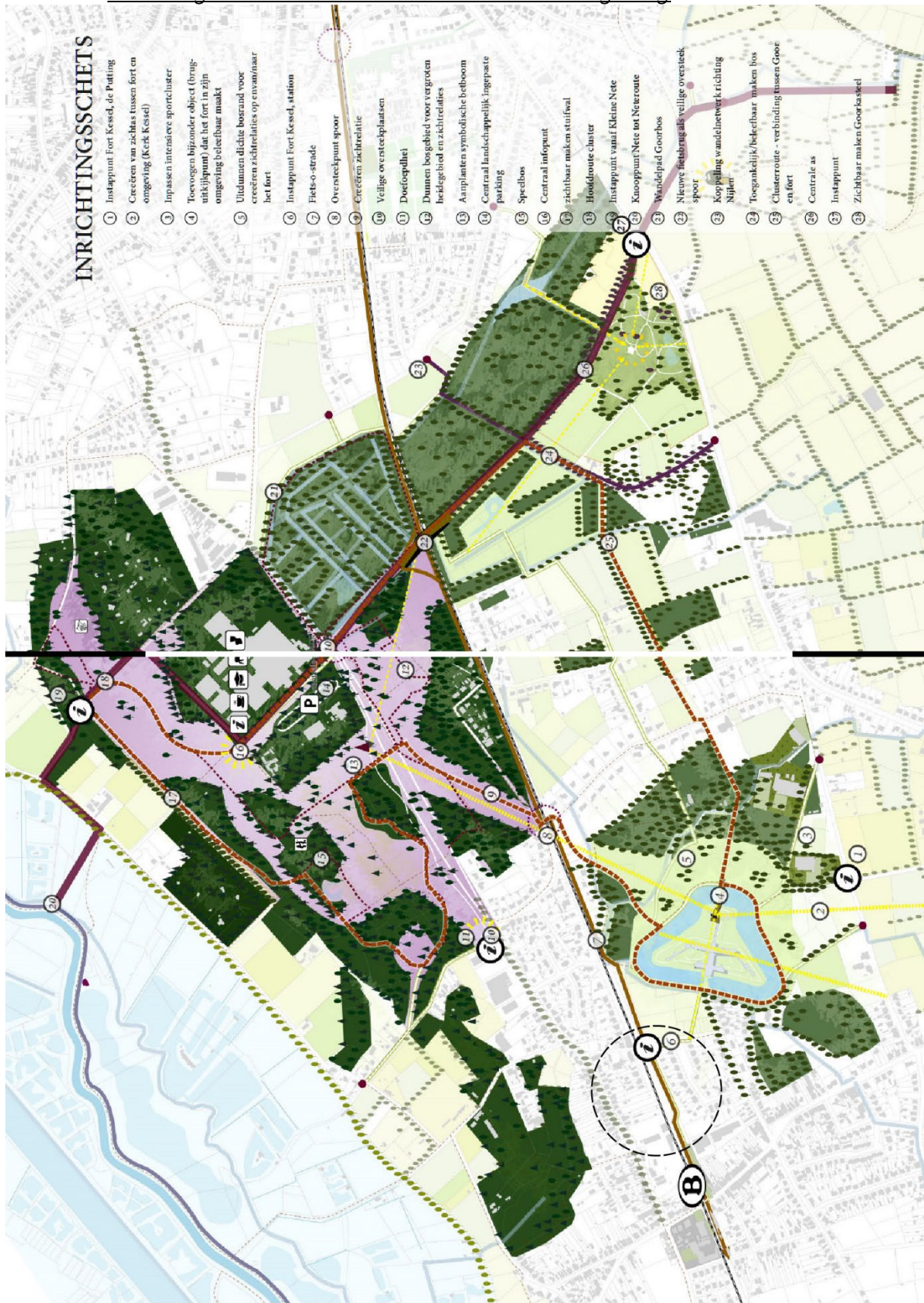
De parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede te Kessel-Statie bevindt zich in de cluster Kesselse Heide en omgeving. Binnen het ORP wordt in twee alternatieve scenario's het onthaal georganiseerd voor de cluster Kesselse Heide en omgeving nl.:

- Scenario 1 ooststrand cluster
- Scenario 2 westrand cluster

In scenario 2 (westrand cluster) gaat men uit van een onthaalpunt in de omgeving van het station van Kessel-Statie. Het station van Kessel-Statie wordt gezien als een instappunt. Gezien de nabijheid van de Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede bij het station van Kessel-Statie kan de kerk een rol spelen binnen het instappunt aan het station. Men spreekt zich niet uit over de mogelijke functie die de kerk hierin kan vervullen.



4.1.2.1.1 Inrichtingsschets cluster Kesselse Heide en Omgeving



Punt 6 nabij het station wordt als instappunt gezien binnen de cluster Kesselse Heide en Omgeving.

4.1.3 Complex project stationsomgeving Kessel-Station

gemeente heeft sinds 2009 signalen en voorstellen ontvangen van de eigenaar van de projectsite om deze te transformeren naar een woongebied. De gemeente zag dit als een kans om de dorpskern van Kessel-Station nieuw leven in te blazen. Na een eerste reeks ontwerpen die werden aangeleverd door architectenbureau INARCO besliste de gemeente om de projectsite mee te bekijken in het kader van de herziening van zijn gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. In deze herziening werd voor de site via ontwerpend onderzoek de maximale kansen op dorpskernvernieuwing bekeken met verweving van wonen en werken als centraal aandachtspunt.

De site Lindekensbaan in het centrum van de woonkern Kessel-Station is nu bestemd voor milieubelastende industrie. De verdere ontwikkeling van deze site voor bedrijvigheid blijft, mede door de ligging van het gebied en de aard van de bestemming, uit. Nochtans is de toekomst van de site bepalend voor de algehele kwaliteit van Kessel-Station. Daarom wordt geopteerd voor een herbestemming en ontwikkeling van het gebied, gericht op een verregaande verweving van bedrijvigheid met wonen.

Voor deze nieuwe ruimtelijke ontwikkeling van de site Lindekensbaan worden volgende krachtlijnen gehanteerd:

- een opdeling die bijdraagt tot kleinschaligheid en verweefbaarheid
- een netwerk van verbindingen als basis voor gemeenschappelijkheid
- een variëteit in woon- en werktypologieën.

Doelstelling van het complex project "Herinrichting stationsomgeving Kessel" is dus de transformatie van de projectsite naar een gemengde woon- en werklocatie. Op basis van de verschillende onderzoeken en de resultaten van het gevoerde overleg werd gekozen voor een verregaande verweving van wonen en bedrijvigheid

Er is vanuit de buurt tevens een grote vraag naar buurtgerichte commerciële functies waarbij specifiek wordt aangegeven dat er nood is aan een nieuwe buurtsupermarkt. Sinds enkele jaren is de enige buurtsupermarkt gesloten. De bewoners van Kessel-Station zijn sindsdien voor hun dagelijkse boodschappen aangewezen op de winkels in de naburige kernen. Daarnaast zullen de nieuwe woonfuncties binnen de projectsite een extra vraag genereren naar buurtgerichte commerciële functies. Het verhogen/versterken van het voorzieningenniveau (winkels, bedrijvigheid, zorg, vrije tijd, ...) zal bijdragen aan het versterken van de dorpskern van Kessel-Station. Hierdoor wordt de 'veerkracht' en 'levenskwaliteit' in de kern versterkt.

4.1.3.1 Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede in Kessel

Het complex project spreekt zich niet specifiek uit over de toekomstige functie van de Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede, maar kan door voorliggende project een nieuwe dynamiek krijgen in functie van een toekomstige herbestemming.

4.1.4 Nieuwe school Kessel

Het project ligt in Kessel. De site strekt zich uit in het landschap tussen Kessel-dorp, de gasthuisstraat, de kleine lindekensbeek en de Berlaarsesteenweg. De grenzen van het gehele project gaan rond het plein van de Sint- Lambertus-Kerk aan Kessel-dorp, langs de muur van de eigenaar van het huis en de grote tuin gelegen langs de Gasthuisstraat, langs het fietspad dat door het bos loopt richting de Berlaarsesteenweg, doorheen de velden tussen de bocht van dit fietspad en de Berlaarsesteenweg, rond de parking aan de Berlaarsesteenweg, langs de dreef aan de parking, rondom de moestuinen en op die manier aantakkend aan de kerk en haar tuin.

De percelen bevatten vandaag de dag een natuurlijke vegetatie gaande van bos tot weide en akker. Enkel de parking en de tuin rondom de kerk zijn verhard. Het project wil de natuurlijke aanleg van deze percelen zoveel mogelijk behouden en verder inspelen op hun identiteit.

Het project omvat de nieuwbouw van een school. De school bestaat uit twee losstaande gebouwen: een klassengebouw en een polyvalent gebouw. Het klassengebouw bevat twee bouwlagen en het polyvalent gebouw bestaat uit één bouwlaag. De nieuwe school wordt een plek voor het hele dorp.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Visualisatie polyvalent gebouw

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Schoolgebouw in opbouw

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Polyvalent gebouw in opbouw

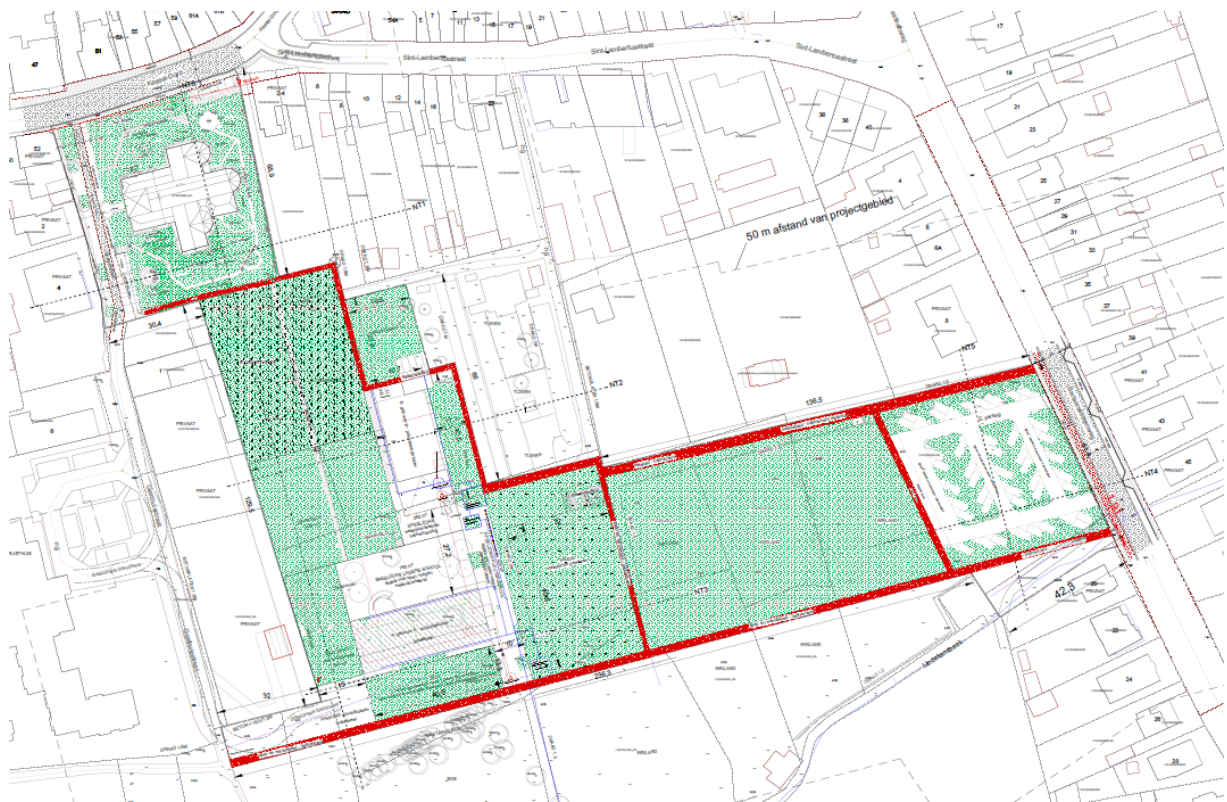
De nieuwe school wordt voorzien in een ruimer landschapspark. Dit park bestaat uit grote groene vlakken waarvan sommigen deels doorlopen tot op de speelplaats. Het ontwerp van het landschapspark gaat verder op de natuurlijke aanleg van de percelen; een weide, een veld, een bos, Het landschapspark takt met een parking aan op de Berlaarsesteenweg en met de kerktuin aan Kessel-dorp.

Het project is een doorvertaling van de visie die werd opgemaakt in het Beeldkwaliteitsplan dat tevens wordt vermeld in dit dossier.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Projectgebied

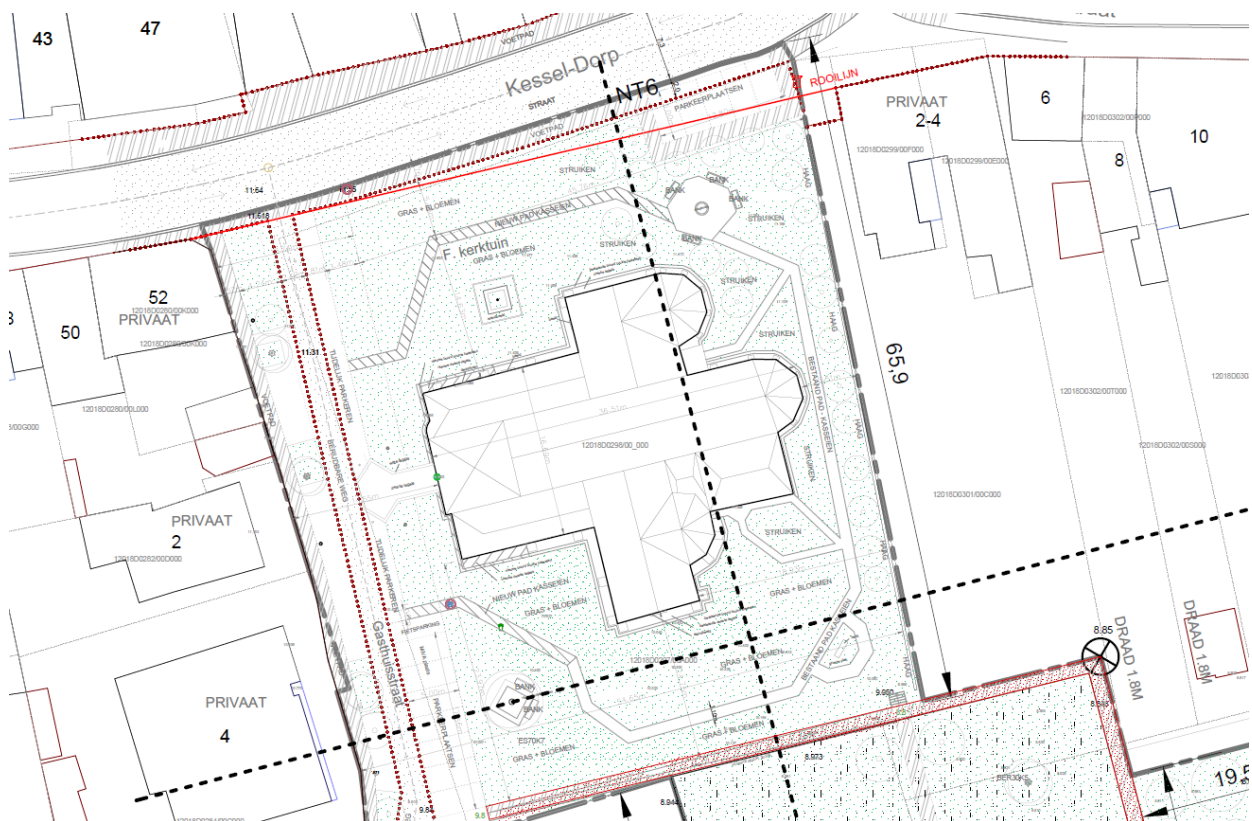


Projectgebied

4.1.4.1 Parochiekerk Sint-Lambertus in Kessel

4.1.4.1.1 Kerktuin

De kerktuin is de zone rondom de Sint-Lambertuskerk. Die zone bestaat deels uit groen en deels uit een woonerf met straat en parkeerplaatsen. De groene zone bevat een aantal opmerkelijke elementen: enkele beelden, een bron, zitbanken, een monumentale witte Esdoorn... De kader van de tuin wordt gevormd door vier duidelijk grenzen: de straat Kessel-dorp met aan één zijde een rijhuis logica, vrijstaande huizen en het voetpad langs de Gasthuisstraat, een hoge haag als wand aan de oostzijde van de kerk en het nieuw aangelegde hellende pad aan de zuidzijde. De aanleg van de gehele tuin gaat verder op de bestaande opmerkelijke elementen. Met de heraanleg van de tuin wordt het groen tot aan deze grenzen getrokken. Het ontwerp speelt in op de bestaande opmerkelijk elementen en het kasseien pad. Het bestaande kasseienpad wordt verder uitgebreid met kasseien zodat het pad een goede aanknoping vindt met de zone voor de kerkpoort. De zone voor de kerkpoort bevat nog steeds een doorgang voor de auto, maar krijgt een halfverharde ondergrond van tegels met open voegen. Deze ondergrond zal doorbroken worden voor beplanting tussen de zone voor auto's en wandelaars alsook zal de ondergrond gradueel overgaan in het gras van de tuin. De bestaande parkeerplaatsen worden herverdeeld waardoor het deel van de tuin waar Gasthuisstraat en Kessel-dorp samenkomen, vrij en open wordt gehouden.



Detailplan kerktuin

4.1.5 Herziening Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS)

In het kader van de herziening van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan van Nijlen zijn een aantal ontwerpde onderzoeken gemaakt. Eén van deze ontwerpde onderzoeken is gemaakt voor de kern van Bevel waar ook de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen zich situeert.

4.1.5.1 Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen in Bevel

4.1.5.1.1 Ontwerpend onderzoek voor de kern van Bevel

In het ontwerpend onderzoek worden verschillende ontwikkelingsvarianten voor Bevel-centrum uitgewerkt. Het is de bedoeling om op basis van de ontwerpen principes te destilleren die een kwaliteitsvolle ontwikkeling van Bevel-centrum genereren, de kwaliteiten en potenties van de plek in beeld te brengen en de (ruimtelijke) ontwikkelingsmogelijkheden te verkennen. Het onderzoek moet elementen aanreiken voor een gedragen visie voor het centrum en leiden tot een set van aandachtspunten en richtlijnen die de toekomstige ontwikkeling kunnen sturen. Het ontwerpend onderzoek heeft niet de bedoeling te komen tot een finaal inrichtingsplan voor Bevel-centrum of voor de te ontwikkelen percelen. Het ontwerpend onderzoek in het kader van het GRS spreekt zich niet specifiek uit over de toekomstige functie van het kerkgebouw, maar spreekt zich wel uit over de ruimere omgeving rond de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen.

Het ontwerpend onderzoek richt zich op twee onbebouwde zones in het dorpscentrum van Bevel. Het betreft enerzijds een groot aaneengesloten gebied van 15.234 m² ten noorden van de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen en anderzijds een zone ten zuiden van de kerk met een oppervlakte van 5.360 m².

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Er werden 4 varianten uitgewerkt waarbij na onderzoek bleek dat variant 1, 'de dorpsweide' en variant 2 'het dorpsplein' de voorkeur wegdragen. Met de inzichten vanuit dit vergelijkend onderzoek is, met variant 1 als basis, een voorkeursscenario uitgewerkt. In dit voorkeursscenario vormt de centrale dorpsweide aan de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen het kloppend hart van Bevel-centrum. Omliggende functies en woningen richten zich maximaal op deze centrale groenzone en worden verbonden door een aantal wandelpaden. Op deze manier ontstaan er een goede (voetgangers)verbinding tussen de verschillende publieke functies en een levendig centrum. De schaal en de sobere inrichting van de groene ruimte zorgen ervoor dat het landelijk karakter van het dorpscentrum en het aantrekkelijk zicht op de kerk behouden blijven. De centrale groene ruimte wordt omsloten door een aaneengesloten bomenrij die de groenzone afbakt en de samenhang tussen noord en zuid versterkt.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De woonstraten worden ingericht als een woonerf waar enkel lokaal verkeer aanwezig is en als een 'shared space' voor auto's, fietsers en voetgangers. De bewoners kunnen de auto's parkeren in de collectieve bewonersparkings. Pastoor van Tendelostraat wordt

geknipt ter hoogte van de zorgwoningen waardoor een veilige verbinding ontstaat tussen bibliotheek/dienstencentrum, parkings, kruidenierszaak en de dorpsweide. Bovendien kan het speelplein worden doorgetrokken tot tegen de zorgwoningen.

Om de dorpsweide te realiseren moet de huidige parking ten zuiden van de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen worden verplaatst naar het oosten. Via een wandelpad wordt de parking verbonden met het parochiecentrum.

Om het grondverzet tot een minimum te beperken wordt de dorpsweide niet opgehoogd tot het niveau van de omliggende percelen. De verdiepte ligging ten opzichte van de straat zorgt voor een intieme en rustige sfeer. Een flauwe helling met geïntegreerde grastrappen garanderen een vlotte toegankelijkheid aan de noordelijke en zuidelijke zijde van de dorpsweide. Het wandelpad dat de groenzone doorkruist, volgt het reliëf.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Het woningaanbod moet verder worden uitgewerkt met het oog op de realisatie van een goede sociale mix. Deze mix moet zowel worden gerealiseerd naar inkomensklasse als naar woningtype (kavels, huurwoningen, koopwoningen).

Gelet op de kleinschaligheid van het dorp is het wenselijk om naar een geleidelijke groei van het dorpscentrum te streven.

4.2 Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie vanuit de pastorale visie binnen de pastorale eenheid Sint-Salvator

Binnen de nieuwe wetgeving met betrekking tot de organisatie van de eredienst, moeten gemeentebesturen binnen een termijn van zes maanden na het aantreden van de nieuwe coalitie, een goedgekeurd kerkenbeleidsplan kunnen voorleggen. Daartoe kan het bestaande plan herzien worden of een nieuw plan worden opgesteld.

Alhoewel het initiatief om tot een kerkenbeleidsplan te komen, berust bij de gemeentelijke overheid, blijft de pastorale invulling, het gebruik en de bestemming van elk kerkgebouw een exclusieve bevoegdheid van de bisschop, en bij uitbreiding de parochie, de pastorale eenheid en het vicariaat.

Niet elke kerkgebouw is nog in dezelfde mate in gebruik voor pastorale en/of liturgische doeleinden. De relaties tussen parochies en pastorale werkingen wijzigt eveneens. Daarom is het noodzakelijk om bij het bepalen van een mogelijk toekomstbeeld voor elk van de kerkgebouwen te starten bij een breder pastoraal plan voor de hele pastorale eenheid. Daaruit kunnen de verschillende opties voor de kerkgebouwen geformuleerd worden, waarna deze met de kerkfabrieken en nadien met de gemeentebesturen worden afgetoetst aan wat financieel en maatschappelijk haalbaar en wenselijk is.

In de marge van de pastorale visie en het pastoraal plan wordt de maatschappelijke relevantie eveneens mee in ogenschouw genomen.

Het team van de pastorale eenheid wenst te benadrukken dat over het gebruik van de kerkgebouwen en mogelijke wijzigingen in het pastorale en parochiale landschap, steeds een zeer open communicatie is gevoerd met beide gemeentebesturen. In Nijlen verliep het overleg rond het kerkenbeleidsplan als een continu proces door waarbij op regelmatige tijdstippen (halfjaarlijks) met de voltallige werkgroep (gemeente, CKB, kerkfabrieken, pastorale eenheid en vicariaat) vergaderd werd.

Dit werd door alle betrokkenen ten zeerste geapprecieerd en kan gezien worden als een 'best practice'.

4.2.1 Bevindingen uit de eerdere kerkenbeleidsplannen

Nijlen [6 juni 2017]

Sint-Willibrordus | Nijlen

Binnen de parochiale federatie Nijlen wordt Sint-Willibrordus gepercipieerd als één van de hoofdkerken. Het is tevens een zondagskerk (d.w.z. een kerk waar elke week eucharistie gevierd wordt in een zondagsviering). Er blijven voldoende vieringen en pastorale activiteiten om deze kerk als parochiekerk te **valoriseren**.

Sint-Lambertus | Kessel

Sint-Lambertus wordt eveneens beschouwd als één van de hoofdkerken binnen de federatie. Het is eveneens een zondagskerk. Ook hier zijn voldoende activiteiten en vieringen om deze parochiekerk te **valoriseren**. Daar komt bij dat het hier uitzonderlijk historisch en architecturaal erfgoed betreft. De lopende restauratiedossiers dienen dan ook met hoogdringendheid te worden uitgevoerd zoals jarenlang voorbereid en goedgekeurd, om verder verval te voorkomen.

Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede | Kessel

De toekomst van het kerkgebouw van O.L.V. Koningin van de Vrede is nauw verbonden met de stedenbouwkundige ontwikkelingsplannen van de onmiddellijke omgeving en de mogelijke verhuis van de aanpalende school. Binnen een **periode van 5 jaar** zal dan ook worden nagegaan in hoeverre mogelijk moet worden overgegaan tot **herbestemming, gedeeld gebruik en/of multifunctioneel gebruik** in samenhang met de nieuw te ontwikkelen site rondom het gebouw.

Onze-Lieve-Vrouw | Nijlen

De parochiekerk van Onze-Lieve-Vrouw werd gebouwd als een voorlopig kerkgebouw in afwachting van de bouw van een volwaardige kerk na WO II. Gezien het feit dat deze kerk geen hoofdkerk is en zich architecturaal mogelijk goed leent voor andere gebruiksvormen, zal binnen een **periode van 5 jaar** bekeken worden in hoeverre **multifunctioneel en/of gedeeld gebruik** van toepassing kunnen zijn. Zo kampen de scholen in de onmiddellijke omgeving met een chronisch plaatsgebrek voor naschoolse kinderopvang.

Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen | Bevel

Ook deze kerk is geen hoofdkerk, waardoor valorisatie op dit moment niet mogelijk is. De dorpskern ligt echter zeer afgelegen van andere parochiekerken zodat zij in meer of mindere mate toch verder gebruikt zal worden voor vieringen en pastorale activiteiten, bij gebrek aan uitwijkmogelijkheden. De verdere ontwikkeling van de dorpskern in Bevel en de parochiale noden dienen echter verder te worden opgevolgd zodat binnen een **periode van 15 jaar** opnieuw kan worden geëvalueerd of **valorisatie** alsnog aan de orde is, of dat moet worden geopteerd voor oplossingen met **medegebruik, nevenbestemming of herbestemming**.

Sint-Paulus | Nijlen

Het kerkgebouw van Sint-Paulus is evenmin een hoofdkerk. Het gebouw heeft echter vele troeven. Dat werd bewezen met het succesvolle project waarbij tijdelijk de gemeentelijke bibliotheek werd ondergebracht in een deel van de kerk. Gezien de architectuur van het gebouw, leent het zich ook uitstekend voor grotere vieringen zoals vormselvieringen. Daarom is ook besloten om vanaf volgend jaar alle vormselvieringen voor heel de federatie in deze kerk te organiseren. Maar ook hier moet op middellange termijn, binnen een **periode van 5 jaar** verder bekeken worden hoe het kerkgebouw opnieuw een **nevenbestemming** kan krijgen.

4.2.2 Missie en visie van de pastorale eenheid Sint-Salvator

4.2.2.1 Missie

Jezus redt ook vandaag nog mensen.
Jezus ziet mensen staan.
Hij ziet naar mensen om.
Hij neemt tijd voor elke mens en diens verhaal.

In eenvoud, liefde en gastvrijheid.

Als pastorale eenheid Sint-Salvator geven wij mee vorm, inhoud en beleving aan deze kernpunten in Jezus' boodschap, in de overtuiging dat Gods sporen in elke mens aanwezig zijn en dat dit, met Gods Geest een begin kan zijn van een 'nieuwe werkelijkheid' in onze pastorale eenheid, en daarbuiten.

4.2.2.2 Visie

Het is onze taak als pastorale eenheid om mensen bij Jezus te brengen en daarbij ieders charisma ten volle in te zetten.

4.2.2.3 Betekenis van missie en visie voor onze kerkgebouwen

Het kerkgebouw is onlosmakelijk verbonden met onze missie als sacrale plek om God aanwezig te laten zijn in liturgie, gebed en sacramenten en om mensen er bij Jezus samen te brengen. De sacraliteit van het kerkgebouw houdt een uitgesproken exclusiviteit in die de symbolische en voor ons, christenen, ook zeer tastbare waarde bewaakt. Die exclusiviteit is wettelijk beschermd.

4.2.3 Actueel beeld van de pastorale eenheid Sint-Salvator

De pastorale eenheid Sint-Salvator werd opgericht in 2019 en bracht alle parochies van de gemeenten Berlaar en Nijlen samen met de bedoeling om de schotten tussen de verschillende parochies maximaal weg te nemen en de samenwerkingen tussen de verschillende parochiale werkgroepen te stimuleren.

De parochies van Nijlen en de parochies van Berlaar kenden echter een heel eigen dynamiek waardoor de samenwerking over de Grote Nete heen moeizaam bleef.

4.2.3.1 Nijlen

De parochies van Nijlen haalden uit de samenwerking een nieuw momentum. Verschillende parochies gaven aan het moeilijk te hebben om nog volwaardig zelfstandig parochie te vormen, ook al werden parochiewerkingen succesvol op elkaar afgestemd met een maximale ondersteuning. Dit leidde onder meer tot de beslissing om de parochies Onze-Lieve-Vrouw, Sint-Paulus en Sint-Willibrordus in Nijlen samen te voegen en eveneens de parochie Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede met Sint-Lambertus samen te voegen. Deze processen lopen momenteel. Verwacht wordt dat deze samenvoegingen in de eerste helft van 2025 door de Vlaamse overheid bekrachtigd zullen worden.

Bijkomend werd reeds eerder door het team beslist in overleg met de lokale parochiemedewerkers, om niet langer gebruik te maken van de kerkgebouwen van Onze-Lieve-Vrouw, Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede. Deze kerken worden echter pas onttrokken aan de eredienst (ontwijd) op het moment dat er een eventuele nieuwe bestemming wordt gegeven en blijven tot dat moment 'gebouwen bestemd voor de eredienst'.

Dit zal resulteren in drie parochies in groot Nijlen:

- Sint-Willibrordus in Nijlen, met 2 bijkerken;
- Sint-Lambertus in Kessel, met 1 bijkerk;
- Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen in Bevel.

Die nieuwe dynamiek binnen de pastorale werking in Nijlen, geconcentreerd rond de drie basiskerken van Nijlen, Bevel en Kessel, laat toe om kritisch te kijken naar de toekomst van de bijkerken.

4.2.4 Pastoraal plan voor de kerkgebouwen

Gelet op deze evoluties en recente wijzigingen in het pastorale landschap van de parochies in Nijlen, komt het team van de pastorale eenheid tot volgende conclusies betreffende het toekomstige gebruik van de kerkgebouwen.

4.2.4.1 Sint-Lambertus / Kessel

Dit kerkgebouw is de 'zondagskerk' of 'moederkerk' van onze pastorale eenheid. Dit betekent dat de bisschop garandeert dat in dit kerkgebouw wekelijks op hetzelfde uur een eucharistieviering zal voorgedaan worden door een priester. Dit kerkgebouw zal dan ook behouden blijven voor de eredienst.

4.2.4.2 Sint-Willibrordus / Nijlen

Gezien de beslissing om niet meer te vieren in Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw, wordt deze kerk voorbehouden voor de eredienst.

4.2.4.3 Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen / Bevel

Als enig kerkgebouw voor het dorp Bevel en gezien de aard van het kerkgebouw –er zijn geen pilaren, waardoor deze kerk zich uitermate leent voor grote vieringen– is een herziening naar categorie A voor dit kerkgebouw aangewezen, en wordt ook dit kerkgebouw voorbehouden voor de eredienst. De in 2017 toegekende categorie C laat deze herziening ook toe.

4.2.4.4 Onze-Lieve-Vrouw / Nijlen

Voor dit kerkgebouw wordt reeds enkele jaren gezocht naar een herbestemming. Die lijkt op dit moment gevonden in het gebruik als dansstudio. Hiertoe werd een principiële goedkeuring bekomen van de bisschop. Het kerkgebouw zou hiertoe worden onttrokken aan de eredienst, maar dit kan pas gebeuren op het moment dat de samenvoeging van de parochie met Sint-Willibrordus een feit is. In afwachting werd een voorlopig akkoord met de dansstudio bereikt.

4.2.4.5 Sint-Paulus / Nijlen

Het kerkgebouw is bouwkundig in slechte staat. Waar aanvankelijk nog gedacht werd het kerkgebouw te behouden voor grotere vieringen (uitvaarten, vormselvieringen...), is dit in de huidige situatie niet meer mogelijk. Voor deze kerk werd de zoektocht naar een mogelijke herbestemming reeds opgestart, terwijl minimale instandhoudingswerken wel noodzakelijk blijven.

4.2.4.6 Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede / Kessel

Aangezien er geen noodzaak meer is voor twee kerkgebouwen in Kessel, werd beslist om geen vieringen meer te organiseren in dit kerkgebouw. De zoektocht naar een mogelijke herbestemming loopt. Eerdere onderhandelingen met de naastgelegen school leidden niet tot een oplossing. Ook hier blijven instandhoudingswerken noodzakelijk in afwachting van een herbestemming.

5 Toekomstig gebruik

Schema met overzicht van opties

(1) Valorisatie		Voldoende vieringen en pastorale activiteiten	A
(2) Neven- of Herbestemming Implementering Binnen 5 jaar	Medegebruik	Andere religieuze gemeenschap maakt in beperkte mate mee gebruik	B
	Neven-bestemming	Multifunctioneel gebruik	Buiten de uren van de erediensten: gebruik voor andere doeleinden
		Gedeeld gebruik	Deel van de ruimte wordt permanent gebruikt voor andere doeleinden
	Herbestemming	Kerkgebouw wordt cfr. de juiste procedure onttrokken aan de eredienst (ook fusie parochie)	B
(3) Keuze voor (1) of (2) binnen 15 jaar		Procedure en actoren concreet bepalen voor de latere implementering	C

5.1 Samenvattende tabel toekomst gebruik

Rekening houdend met de analyse van de kerkgebouwen, het gemeentelijk beleid en de pastorale visie wordt volgend gebruik vooropgesteld:

Kerk	Deelgemeente (en wijk)	Bestemming	Cat.	Commentaar
Sint-Lambertus	Kessel - Dorp	Valorisatie	A	Zondagskerk van de pastorale eenheid
Sint-Willibrordus	Nijlen - Centrum	Valorisatie	A	
Onze-Lieve-Vrouw Tenhemel-opgenomen	Bevel - Dorp	Valorisatie	A	Was C in vorig KBP
Onze-Lieve-Vrouw	Nijlen - Klokkenlaan	Herbestemming	B	Procedure voor herbestemming loopt
Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede	Kessel - Station	Herbestemming	B	Onderzoek naar herbestemming loopt
Sint-Paulus	Nijlen - Broechemsestw.	Herbestemming	B	Onderzoek naar herbestemming loopt

5.1.1 Kerkgebouwen

5.1.1.1 Sint-Lambertus/Kessel

Zoals in het pastoraal plan beschreven wordt dit kerkgebouw de 'zondagskerk' of 'moederkerk' binnen de pastorale eenheid. Dit kerkgebouw zal voor Kessel (Kessel-Dorp en Kessel-Statie) behouden blijven voor de eredienst. Het gebouw kent een rijke historiek en erfgoedwaarde. Dit kerkgebouw kent een ruimer gebruik dan louter de eredienst. Er blijven voldoende vieringen, pastorale activiteiten en andere activiteiten om deze kerk als parochiekerk maximaal te **valoriseren**.

5.1.1.2 Sint-Willibrordus/Nijlen

Zoals in het pastoraal plan beschreven wordt dit kerkgebouw als één van de hoofdkerken voorbehouden voor de eredienst, gelet op de beslissing om niet meer te vieren in Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw. Dit kerkgebouw zal voor Nijlen (Nijlen centrum, Broechemsesteenweg en Klokkenlaan) behouden blijven voor de eredienst. Het gebouw kent een rijke historiek en erfgoedwaarde. Dit kerkgebouw kent een ruimer gebruik dan louter de eredienst. Er blijven voldoende vieringen, pastorale activiteiten en andere activiteiten om deze kerk als parochiekerk maximaal te **valoriseren**.

5.1.1.3 Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopgenomen/Bevel

Zoals in het pastoraal plan beschreven is dit het enige kerkgebouw van Bevel. Tevens benadrukt het pastoraal plan dat het gebouw zich uitermate leent voor grote vieringen. Ten opzichte van het vorige kerkenbeleidsplan (2017) wordt de C categorie herzien binnen het huidige kerkenbeleidsplan. Er wordt een herziening naar categorie A voorzien. Dit kerkgebouw kent een ruimer gebruik dan louter de eredienst. Er blijven voldoende vieringen, pastorale activiteiten en andere activiteiten om deze kerk als parochiekerk maximaal te **valoriseren**.

5.1.1.4 Onze-Lieve-Vrouw/Nijlen

Zoals in het pastoraal plan beschreven wordt reeds enkele jaren gezocht naar een herbestemming. Voor Onze-Lieve-Vrouw werd dan ook vanaf de start van het vorige kerkenbeleidsplan (2017) gezocht naar een herbestemming. Die lijkt op dit moment gevonden in het gebruik als dansstudio. Hiertoe werd een principiële goedkeuring bekomen van de bisschop. Het kerkgebouw zou hiertoe worden onttrokken aan de eredienst, maar dit kan pas gebeuren op het moment dat de samenvoeging van de parochie met Sint-Willibrordus een feit is. Na de onttrekking aan de erediensten zal een erfpacht gesloten worden. In afwachting werd een voorlopig akkoord met de dansstudio bereikt. In augustus 2024 werd er een gebruiksovereenkomst afgesloten tussen de kerkraad en de vzw d'Academie om het gebouw te gebruiken als dansschool. Vzw d'Academie maakt reeds gebruik van het gebouw. Het plan van aanpak voor dit kerkgebouw bestaat er dan ook vooral in om de samenvoeging van de parochies gevolgd door de onttrekking aan de erediensten verder te zetten. Gelet op bovenstaande zal **binnen een periode van 5 jaar** effectief overgegaan worden tot **herbestemming** van het gebouw.

5.1.1.5 Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede/Kessel

Zoals in het pastoraal plan beschreven is er geen noodzaak meer voor twee kerkgebouwen in Kessel. Voor Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede werd vanaf de start van het vorige kerkenbeleidsplan (2017) gezocht naar een multifunctioneel en/of gedeeld gebruik. In eerste instantie werd er gekeken naar de aanpalende school. Desondanks verscheidene pogingen om het gebouw aan te bieden aan de school heeft de school geen interesse in de beschikbare ruimte. In de loop der tijd hebben zich verschillende partijen aangeboden echter zonder haalbaar en concreet plan.

De komende jaren zal de omgeving van het kerkgebouw een evolutie kennen door verschillende plannen:

- De school wenst binnen de huidige contouren van zijn site de gebouwen te vernieuwen.
- Het tracé van de fietsostrade wordt mogelijks langsheen het kerkgebouw voorzien.
- Op de voormalige site van De Vos Kets wordt een gebied voor milieubelastende industrie herbestemd tot een gemengde woon- en werklocatie die een kernversterkend rol binnen Kessel-Station zal opnemen.

De bovenvermelde plannen zijn nog in opmaak en zullen mogelijks een nieuwe dynamiek brengen in een mogelijke herbestemming van het gebouw.

Binnen een periode van 5 jaar zal dan ook worden nagegaan in hoeverre mogelijk moet worden overgegaan tot **herbestemming**.

5.1.1.6 Sint-Paulus / Nijlen

Zoals in het pastoraal plan beschreven is het gebruik van het kerkgebouw niet meer noodzakelijk en mogelijk voor grote vieringen. Voor Sint-Paulus werd vanaf de start van het vorige kerkenbeleidsplan (2017) gezocht naar een medegebruik, nevenbestemming of herbestemming. Desondanks er een lokaal traject is gevolgd en er zich in de loop der tijd verschillende partijen hebben aangeboden is er tot op heden geen enkel haalbaar plan ontstaan. Dit heeft mede te maken met de bouwtechnische aspecten. De afgelopen jaren werden slecht beperkte onderzoeken uitgevoerd in functie van het herstellen van dringende mankementen. Hoewel er grote gebreken worden gemeld is er tot op heden geen uitgebreide en volledige studie uitgevoerd om de werkelijke bouwfysische toestand en de kosten die daaraan verbonden zijn te kunnen inschatten.

Vanuit de kerkraad en het bisdom wordt het idee geopperd om het gebouw te slopen of te verkopen met een sloopplicht. Dit werd vermeld op het laatst Centraal Kerkbestuur van maart 2025. Gelet op het ontbreken van een uitgebreide en volledige studie omtrent de werkelijke bouwfysische toestand kan er op heden geen inschatting gemaakt worden over de effectieve kosten om het gebouw op een duurzame manier in stand te houden.

Het gebouw leent zich door zijn architectuur, ruimtes en locatie uitstekend voor verschillende functies. Deze dienen zeker verder onderzocht te worden. Het slopen van het gebouw kan slechts als ultieme maatregel genomen worden.

5.2 Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Het Kerkenbeleidsplan biedt een langetermijnvisie op het gebruik van kerkgebouwen. Het houdt rekening met demografische veranderingen, culturele trends en pastorale behoeften. Het proces van het opstellen van een Kerkenbeleidsplan gaat meestal gepaard met een diepgaand overleg en dialoog tussen verschillende partijen. Naast de lokale besturen zelf zijn onder meer kerkelijke instanties, erfgoedorganisaties, de lokale gemeenschap en zelfs private actoren belangrijke stakeholders. De implementatie van deze Kerkenbeleidsplannen in Vlaanderen komt dus neer op een gecoördineerde inspanning. Deze aanpak benadrukt niet alleen het belang van het behoud van historische gebouwen, maar ook van het versterken van de sociale cohesie en gemeenschapsvorming.

De bestaande stuurgroep zal periodiek blijven samenkomen. In de stuurgroep zitten zowel vertegenwoordigers van het gemeentebestuur alsook van de kerkelijke besturen. De stuurgroep blijft zo in kaart brengen wat er concreet gebeurt in de kerken, de kerkraden, de parochies, de pastorale eenheid, het CKB en de gemeente. In de stuurgroep zitten

vertegenwoordigers van het Centraal Kerkbestuur en het gemeentebestuur. De stuurgroep coördineert de volledige uitrol van het kerkenbeleidsplan. Ze behoudt het overzicht over de verschillende kerken op het grondgebied van de gemeente, stelt prioriteiten en neemt initiatieven. Vanuit de stuurgroep dienen in eerste instantie de verschillende rollen verduidelijkt te worden zodat de juiste verantwoordelijkheden kunnen worden opgenomen. Wanneer een herbestemmingsonderzoek wordt gevoerd vanuit één kerncompetentie dan wordt er te eng gekeken wordt naar de potenties. Een diverse groep is noodzakelijk.

5.3 Gemeente neemt de regisseursrol op

Net als bij het opstellen van dit kerkenplanbeleidsplan is het wenselijk om als gemeente de sturende regisseursrol op te nemen bij de verdere implementering van dit plan en het herbestemmingsonderzoek. De gemeente beschik hierbij over de nodige expertise.

Lokaal kunnen (thematische) werkgroepen per kerkgebouw de herbestemming verder concretiseren. De lokale werkgroepen koppelen terug naar de stuurgroep.

Ook de lokale gemeenschap kan een belangrijke rol spelen in de herbestemming. Niet alleen de parochianen, maar ook buurtbewoners, verenigingen, scholen en de professionele sector kunnen voor een bijkomende dynamiek zorgen.

Eenmaal er één of enkele concrete plannen op tafel liggen, dienen deze op haalbaarheid getoetst te worden. Is dit idee praktisch en financieel haalbaar? Welke partners dienen betrokken te worden? En wat is de timing? Een duidelijk en haalbaar businessplan is noodzakelijk om tot een duurzame herbestemming te komen. Pop-up initiatieven kunnen een goede test zijn om concepten te testen.

Als er een realistische herbestemming is gevonden kan de nieuwe invulling geïmplementeerd worden.

Voor 3 kerkgebouwen wordt binnen het voorliggende kerkenbeleidsplan gekeken naar een herbestemming. In het licht van het vorige kerkenbeleidsplan (2017) werd voor de betrokken kerken reeds medegebruik, nevenbestemming en/of herbestemming naar voor geschoven. Binnen het reeds afgelegde traject (2017-2025) werd specifiek herbestemming naar voor geschoven hetgeen wordt geïmplementeerd in het voorliggende kerkenbeleidsplan. Het reeds lopende traject zal grotendeels verder kunnen lopen.

5.3.1 Acties in functie van regierol gemeente

1. HERBESTEMMINGSONDERZOEK	
Analyse:	Indien noodzakelijk worden bijkomende elementen van de gebouwen geanalyseerd.
Bouwkundige studie:	Vanuit het kerkenbeleidsplan werd de bouwkundige toestand van de gebouwen reeds kort beschreven. Om inzicht te krijgen van de herbestemmingsmogelijkheden dient de bouwkundige toestand van de gebouwen verder onderzocht te worden.
Beleid:	Bij het herbestemmingsonderzoek dient het gemeentelijk, alsook het kerkelijke beleid verder afgetoetst te worden. Welke functies kunnen binnen de stedenbouwkundige bestemmingen? Welke functies zijn aanvaardbaar voor de bisschop? Dient er een specifiek beleidsplan bijgesteld of opgemaakt te worden? ...
Marktonderzoek:	Er dient onderzocht te worden welke gebruikers en functies relevant zijn voor de gebouwen. Vanuit het marktonderzoek worden toekomstige gebruikers/functies bepaald.
Ontwerpend onderzoek:	Aan de hand van bovenstaande onderzoeken wordt een ontwerpend onderzoek met scenario's en concepten opgemaakt. Deze maken de kansen inzichtelijk.
2. VERMARKTING	
Visueel maken:	Het gebouw en het bijhorende herbestemmingsonderzoek dient op een aantrekkelijke manier aangeboden te worden teneinde de juiste partners aan te trekken.
Partners aantrekken:	Op maat van het gebouw en het bijhorende bestemmingsonderzoek dienen via de gepaste kanalen de juiste partners aangetrokken te worden.
3. HERBESTEMMEN	
Haalbaarheid:	Als de juiste partner en functie zich aanbiedt dient er een haalbaar plan opgemaakt te worden. Zowel financieel als ruimtelijk.
Implementering:	De concrete herbestemming wordt uitgewerkt.

5.4 Financieel

Het kerkenbeleidsplan zal de basis vormen voor de meerjarenplannen van de kerkfabrieken en de meerjarenplannen 2026-2031 van de gemeenten zelf.

De meerjarenplanningen dienen nog opgemaakt te worden. Het doel blijft dat de kerkfabrieken zelf bedruipend zijn en blijven. De gemeentelijke exploitatietoelages blijven behouden op € 124,00 per jaar per kerkfabriek.

Het decreet van 7 mei 2004 en de wijziging van 6 juli 2012 van het eredienstendecreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten stelt dat de eredienstbesturen jaarlijks de rekening van het vorig dienstjaar moeten opmaken.

De rekeningen zijn onderworpen aan een advies van de gemeenteraad en aan goedkeuring van de provinciegouverneur.

De eredienstbesturen zijn decretaal verplicht de jaarrekening van het voorgaande boekjaar binnen te brengen bij het centraal kerkbestuur waaronder ze ressorteren. De centrale kerkbesturen bezorgen de gebundelde rekeningen van hun eredienstbesturen aan het gemeentebestuur.

De eventuele kosten die door de gemeente worden gemaakt in functie van de regierol bij de herbestemmingsonderzoeken dienen te worden gerecupereerd bij de effectieve herbestemming of vermarkting van de gebouwen.

6 Besluit

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

7 Bijlages

Besluit Bisschop d.d. 14 mei 2025

Besluit gemeenteraad d.d. 17 juni 2025

Inspectieverslagen monumentenwacht

Sint-Willibrordus in Nijlen

Sint-Lambertus in Kessel

Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede in Kessel



PASTORALE EENHEID
SINT-SALVATOR